

MAGYAR VENDÉGLŐS-

és

KAVÉS-IPAR

VI. évfolyam. Budapest, 1903. márczius 1-én. 5. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VI. ker., Bajnok-utoza 1. szám.

MATTONI-FÉLE
GIËSSHÜBLER

legfinizáltabb égyenes
SAVANYU-KÜT

legjobb asztali- és üdítő ital,
kítúnó hatásának bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Mattoni
Henrik
Budapest,
Teréz-körut 37.

CHAMPAGNE:
Veuve Clicquot „Doux“
édes;
Veuve Clicquot England,
demi sec, féledés;

CHAMPAGNE:
Veuve Clicquot „Sec“,
száraz;
Veuve Clicquot „Dry“,
igen száraz;

Veuve Clicquot Ponsardin
à
REIMS.

Veuve Clicquot
„Brut“, egész
száraz.

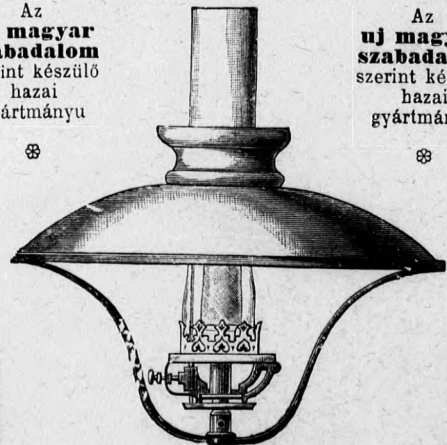
Veuve Clicquot
„Brut“, egész
száraz.

Vezérképviselő:

Kraus Gottlieb Bécs I., Kärnthnerstrasse 21.

Az
uj magyar
szabadalom
szerint készülő
hazai
gyártmányu

Az
uj magyar
szabadalom
szerint készülő
hazai
gyártmányu

“DURABLE”
gázizzó harisnyák,

melyeknek fényereje és tartóssága
hasonlíthatatlanul nagyobb az eddigi
gyártmányoknál, igen olcsón kaphatók.

Gyár és szétküldési főtelep:

BUDAPEST, VII., Kazinczy-u. 53.

== Telefon 10-76. ==

A harisnyák fényerejéről meggyőződhetni a **VI., Teréz-
körút 24. sz. a. „EDISON“** kávéházban, mely
ezen izzótetekkel van világítva.

DOMINO sec PEZSGŐ

PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS
1900
ARANY ÉREM

IRODA:
BUDAPEST
ÜLLŐI ÚT 60.

BELATINI BRAUN A.

GYÁR: VELENCZE FEHÉR M.

RÓZSA SZÁLLODA KÖRMEND.

Olcso szobák, jó konyha, kitünő sörök, valódi balatonvidéki hegyi borok.

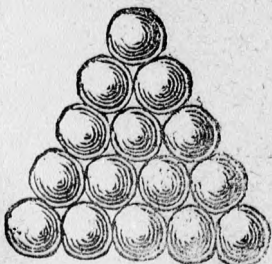
Hacker János, tulajdonos.

TELEFONSZÁM 218.

Kávéházi felszerelések

**NOVÁGH
KÁROLY
Budapest**

IV., Egyetem-utca II. sz.

MŰ- ÉS DISZMŰ-ESZTERGÁLYOS, elefántesont-tekegolyó és KÁVÉHÁZI JÁTÉKSZEREK készítője. Tajték- és borostyánkő, dohányzó-szerek, u. m. LIGNUM SANC-TUM-GOLYÓK, bábuk és sétatobok.
Javítások a legolcsóbb árszámítás mellett elfogadtnak.

1871. Haggenmacher H. Sörfözde

5 MILLIO PALACZK

ÉVI TERMELÉS
125.000 HÉCTOL,

Megrendelési helyek: Budapesten V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Kőbánya-Haggenmacher Budafok.

A legfinomabb palaczk sör

a világhírű pilseni polgári sörfözde alap. 1842-ben

„pilseni ösforrás”
nevezetű gyártmánya.

Vidékre pasteurizálva küldetik, miáltal 4-6 heti tartósság biztosítja. — Budapesten házhoz szállítva. — Rendelményeket szintugy horodósorra kérjük kizárólag címünkre, mint a magyarországi vezérképviselőhez küldeni

MEZEY ÉS TÁRSA
BUDAPEST, IX., Ranolder-u. 4.

Telefon 58-60.

Alapított 1852-ben.

Alapított 1852-ben.

Legjobb likör és rum beszerzési forrás:

Likör, rum, magyar (tokaji) és dalmát törköly, szilvórium és szeszes italok gyári áron kaphatók

Grauer Miksa

császári és királyi udvari szállítónál

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 43. szám, (Depot az udvarban jobbra.)

E lap tisztelt előfizetői a gyári árjegyzékből 5% árkedvezményt kapnak.

Cuba rum --- literenként 74 krajczár

Orosz tea rum --- " 80 "

*** orosz tea rum --- " 100 "

Tiszta borszesz (alkohol) 96 fokos literje 88 krajczár.

Borszivattyukat, rögtön lejáró fedéllel, elsőrendű kaucsuk-tömlőket, pasteurizáló- és különféle szűrőgépeket, dugaszoló- és palaczkupakoló-gépeket, továbbá a legkülönfélébb színezett palaczkupakokat, parafadugaszokat, boros és söröspalaczkok stb. a pinczefelszereléshez szükséges cikkeket ajánl:

NAGY IGNÁCZ

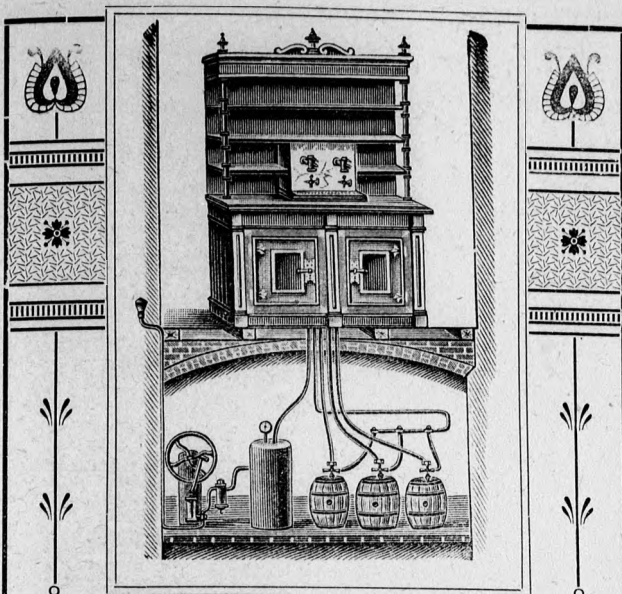
pinczefelszerelési cikkek üzlete

Budapest, VII., Károly-körut 9. szám.

Saját palaczkupak-gyár

NAGY és WATZKE

PINGGAU.

HIRMANN FERENCZ

érezárgyára BUDAPEST, VII., Csányi-u. 9.

Gyárt
sörkimérő-készülékeket légnomással és szabad. léghűtével.

Elválttal régi készülékek átalakítását.

Nagy választék bor- és söresapokban valamint mindennemű szivattyukban.

GENTRY- PEZSGŐ

a Budapesti Országos Kaszinó
pezsgője

HUBERT J. E.
pezsgőborpinczéből.

Budapesti főraktár:

SZIMON ISTVÁN BUDAPEST,

Váci-körút.

Alapítva 1868-ban.

Lappert Antal

hírlapközvetítő irodája BUDAPEST,

VI., Váci-körút 29. sz.

Elfogad előfizetéseket a világ összes lapjaira eredeti árak mellett.

Piatnik Nándor és Fiai játékkártya-gyár

BUDAPEST, VII. ker., Csengeri-utca 11. sz.

TELEFON No. 412.

Vendéglő eladás.

Egy exisztenciát biztosító szálló-
vendéglő, vendégszobákkal, három
étteremmel, teljes beruházással
együtt átadó. Szíves megkeresé-
sekre választ ad:

MOLNÁR PÁL
HÁTSZEG, (Hunyadmegye).

Legrégibb pezsgőbor-gyári cég:

Alapított 1729-ben.

Alapított 1729-ben.

RUNART PÉRE & FILS, RHEIMS.

A BAJOR KIRÁLY
udvari szállítói.

A BELGA KIRÁLY
udvari szállítói.

VEZÉRKÉPVISELŐ Ausztria - Magyarország és
Románia részére:

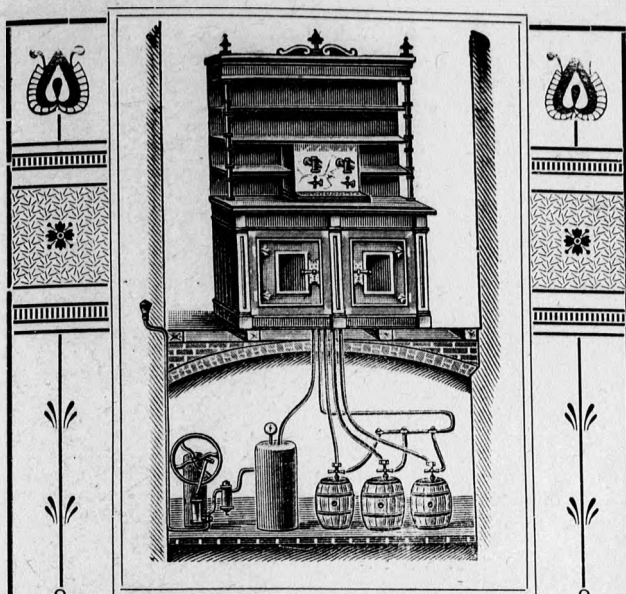
MAX KREUTNER, WIEN, II., Praterstrasse Nr. 70.

FŐRAKTÁR:

JUNG PÉTER urnál Budapesten,

VÁMHÁZ-KÖRÚT 12. SZÁM.

„Hungária” édespaprika a zamatot, szépséget ad és nem erős.
Ennél jobb paprika nem létezik. 5 kgos posta-
csomagot utánvétellel bérmentve küld **LAMBERGER**
LAJOS, Szeged. Árak kilogrammonként: „Hungária”
különleges édespaprika K. 2.60. Szegedi édespaprika K. 2.40.
Szegedi legfinomabb rózsapaprika ab Szeged K. 1.— Minden
tölem vett áru vegyítisztaságáért szavatolok.

HIRMANN FERENCZ

éreczárugyára BUDAPEST, VII., Csányi-u. 9.

Gyárt

sörkimérő-készülékeket légnomással és szabad. léghűtővel.

Elvállal régi készülékek átalakítását.

Nagy választék bor- és söresapokban valamint mindennemű szivattyúkban.

Alapítva 1868-ban.

Lappert Antal

hirlapközvetítő irodája BUDAPEST,
VI., Váci-körut 29. sz.

Elfogad előfizetéseket a világ összes lapjaira eredeti árak mellett.

Piatnik Nándor és Fiai

játékkártya-gyár

BUDAPEST, VII. ker., Csengeri-utca 11. sz.
TELEFON No. 412.

Vendéglő eladás.

Egy exisztenciát biztosító szálló-vendéglő, vendégszobákkal, három étteremmel, teljes beruházással együtt átadó. Szíves megkeresésekre választ ad:

MOLNÁR PÁL

HÁTSZEG, (Hunyadmegye).

GENTRY-PEZSGŐ

a Budapesti Országos Kaszinó pezsgője

HUBERT J. E.

pezsgőborpinczéiből.

Budapesti főraktár:

SZIMON ISTVÁN

BUDAPEST,

Váci-körut.

Legrégibb pezsgőbor-gyári cég:

Alapított 1729-ben. — Alapított 1729-ben.

RUNART PÉRE & FILS, RHEIMS.

A BAJOR KIRÁLY udvari szállítói. — A BELGA KIRÁLY udvari szállítói.

VEZÉRKÉPVISELŐ Ausztria - Magyarország és Románia részére:

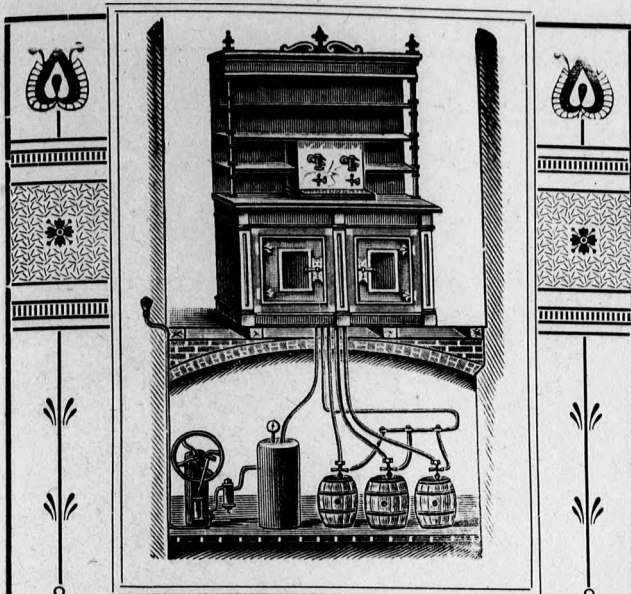
MAX KREUTNER, WIEN, II., Praterstrasse Nr. 70.

FŐRAKTÁR: —————

JUNG PÉTER urnál Budapesten,

VÁMHÁZ-KÖRÚT 12. SZÁM.

„Hungária” édespaprika zamatot, szépszint ad és nem erős. Ennél jobb paprika nem létezik. 5 kgos postacsomagot utánvétellel bérmentve küld **LAMBERGER LAJOS, Szeged.** Árak kilogrammonként: „Hungária” különleges édespaprika K. 2.60. Szegedi édespaprika K. 2.40. Szegedi legfinomabb rózsapaprika ab Szeged K. 1.— Minden tölem vett áru vegytisztaságáért szavatolok.

HIRMANN FERENCZ

érezárgyára BUDAPEST, VII., Csányi-u. 9.

Gyárt
sörkimérő-készülékeket légnyomással és szabad. léghűtővel.

Elvállal régi készülékek átalakítását.
Nagy választék **bor- és söresapokban** valamint mindenmemű szivattyukban.

Alapítva 1868-ban.

Lappert Antal

hirlapközvetítő irodája BUDAPEST,
VI., Váci-körút 29. sz.
Elfogad előfizetéseket a világ összes lapjaira eredeti árak mellett.

Piatnik Nándor és Fiai

játékkártya-gyár

BUDAPEST, VII. ker., Csengeri-utca 11. sz.
TELEFON No. 412.

Vendéglő eladás.

Egy exisztenciát biztosító szálló-vendéglő, vendégszobákkal, három étteremmel, teljes beruházással együtt átadó. Szives megkeresésekre választ ad: _____

MOLNÁR PÁL

HÁTSZEG, (Hunyadmegye).

GENTRY-PEZSGŐ

a Budapesti Országos Kaszinó pezsgője

HUBERT J. E.

pezsgőbörpinczéiből.

Budapesti főraktár:

SZIMON ISTVÁN

BUDAPEST,

Váci-körút.

Legrégibb pezsgőbör-gyári ezég:

Alapított 1729-ben. ———— Alapított 1729-ben.

RUNART PÉRE & FILS, RHEIMS.

A BAJOR KIRÁLY udvari szállító. — A BELGA KIRÁLY udvari szállító.

VEZÉRKÉPVISELŐ Ausztria - Magyarország és Románia részére:

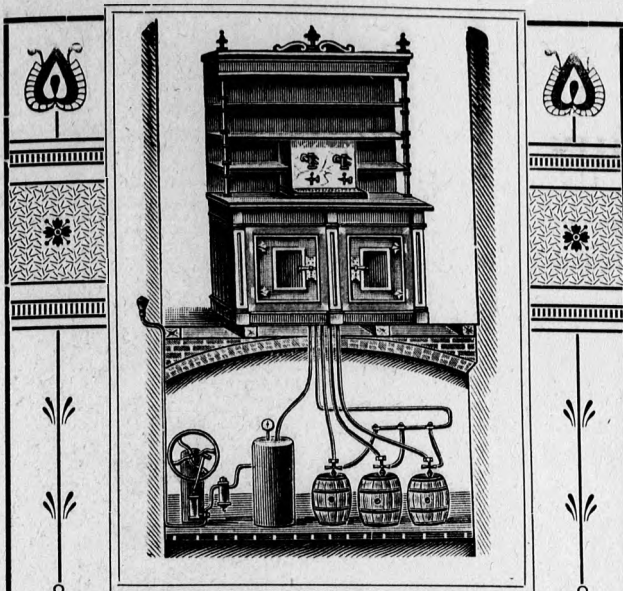
MAX KREUTNER, WIEN, II., Praterstrasse Nr. 70.

FŐRAKTÁR: ~~~~~

JUNG PÉTER

urnál Budapesten,
VÁMHÁZ-KÖRÚT 12. SZÁM.

„Hungária” édespaprika zamatot, szépséget ad és nem erős. Ennél jobb paprika nem létezik. 5 kgos postacsomagot utánvét nélkül küld **LAMBERGER LAJOS**, Szeged. Árak kilogrammonként: „Hungária” különleges édespaprika K. 2.60. Szegedi édespaprika K. 2.40. Szegedi legfinomabb rózsapaprika ab Szeged K. 1.— Minden tölem vett áru vegytisztaságáért szavatolok.

HIRMANN FERENCZ

érezáruhára **BUDAPEST, VII., Csányi-u. 9.**

Gyárt

sörkimérő-készülékeket légnomással és szabad. léghűtővel.

Elvállal régi készülékek átalakítását.

Nagy választék **bor- és söresapokban** valamint mindenmő szivattyukban.

Dr. Ángyán, Dr. Elischer, Dr. Herczel, Dr. Kélli, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer és Dr. Liebermann egyetemi tanár urak által ajánlott

DUPLA MALÁTÁSÖR

Szent István védjeggyel a kőbányai polgári serfőző r.-t. készítménye, a söripar egyik legjelentősebb vívmánya.

Ezen rendkívül kellemes ízű üdítő ital egyszersmind kitünő szer **álmatlanság, idegesség, emésztési zavarok és étvágytalanság ellen, ajánlható továbbá vérszegényeknek és lábbadozó betegeknek, valamint a gyengeség különböző nemei ellen, végre igen fontos szoptató nőknél.**

Kapható **Budapestben** minden fűszer- és csemege-fizletben. **A vidékre a sörfőzde maga szállítja.**

Budapesti árak: — a fogyasztási adóval együtt — egy nagy palaczk (palaczkokon kívül) 25 kr., egy kis palaczk 20 kr. Vidéki árak: a fogyasztási adóval együtt a kőbányai állomáson, egy rekesz, 30 nagy palaczk 7 frt 50 kr., betét a rekeszért és palaczkokért 3 frt 30 kr., összesen 10 frt 80 kr., egy rekesz 30 kis palaczk 6 frt, betét a rekeszért és palaczkokért 3 frt, összesen 9 frt. A betétet visszaszolgáltatjuk, ha a rekeszek és palaczkok jókarban és fuvarmentve három hónapon belül címzünkre visszaküldetnek.

Ezen sör hónapokig eltartható.

Alapítva 1868-ban.

Lappert Antal

hírlapközvetítő irodája **BUDAPEST,**

VI., Váci-körút 29. sz.

Elfogad előfizetéseket a világ összes lapjaira eredeti árak mellett.

Piatnik Nándor és Fiai játékkártya-gyár

BUDAPEST, VII. ker., Csengeri-utca 11. sz.

TELEFON No. 412.

Boreladás!

Ráczevén 90 hektoliter fehérbor jutányos áron eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

Lehoczky Ferencz-nél, Rác-Almás-on.

70—80 hektoliter apczvidéki kitünő minőségű fehér hegyibor, kizárólag ojtvány-szőlőből eladó. Bővebbet a tulajdonos:

SCHLICHTER IZIDOR földbirtokosnál, SZÜCSI, u. p. Apcz.

Legrégibb pezsgőbor-gyári cég:

Alapított 1729-ben.

Alapított 1729-ben.

RUINART PÉRE & FILS, RHEIMS.

A BAJOR KIRÁLY udvari szállítói. —

A BELGA KIRÁLY udvari szállítói.

VEZÉRKÉPVISELŐ Ausztria - Magyarország és Románia részére:

MAX KREUTNER, WIEN, II., Praterstrasse Nr. 70.

FŐRAKTÁR: ~~~~~

JUNG PÉTER urnál **Budapestben,**

— VÁMHÁZ-KÖRÚT 12. SZÁM. —

„Hungária“ édespaprika zamatot, szépséget ad és nem erős. **Ennél jobb paprika nem létezik.** 5 kgos postacsomagot utánvét nélkül bérmentve küld **LAMBERGER LAJOS, Szeged.** Árak kilogrammonként: „Hungária“ különleges édespaprika K. 2.60. Szegedi édespaprika K. 2.40. Szegedi legfinomabb rózsapaprika ab Szeged K. 1.— Minden tölem vett áru vegytisztaságáért szavatolok.

Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar

— A SZÁLLODÁS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉS-IPAR ÉRDEKEIT ELŐMOZDÍTÓ SZAKLAP. —

A »SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSAK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉSSÉGÉDEK ORSZÁGOS NYUGDIJ-EGYESÜLETE.« — A »DEBRECZENI SZAB. KIR. VÁROSI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSAK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.« — »NAGY-VÁRADI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSAK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.« — AZ »UJVIDÉKI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.« — A »KASSAI VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSAK, KORCSMÁROSOK ÉS PINCZÉREK EGYLETE.« — AZ »ARADI VENDÉGLŐSÖK ÉS KÁVÉSAK IPARTÁRSULATA.« — »SZEVEDI SZÁLLODÁSOK, KÁVÉSAK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.« — A »GYŐRI SZ. KIR. VÁROSI VENDÉGLŐSÖK, ITALMÉRŐK ÉS KÁVÉSAK IPARTÁRSULATA.« — A »SZATMÁR SZ. KIR. VÁROSI VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSAK ÉS PINCZÉREK EGYESÜLETE.« — A »POZSONY SZ. KIR. VÁROSI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KORCSMÁROSOK ÉS KÁVÉSAK IPARTÁRSULATA.« — A »BUDAPESTI KÁVÉS-IPARTÁRSULAT.«

HIVATALOS LAPJA.

Megjelen

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Negyedévre. . . 3 korona | Egész évre. . . 12 korona
Félévre . . . 6 „ | Egyes szám ára 50 fillér.

Felölös szerkesztő:

F. KISS LAJOS

minden hó 1. és 15. napján

Kéziratok nem adatnak vissza

Főszerkesztő:

Dr. Solti Ödön

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI. ker., Bajnok-utca 1.
Hirdetések felvétele ugyanott.

Szerkesztő és kiadóhivatali főnök:

Barta Béla

Országos szövetségünkről.

(F. K. L.) Az egyesülésben rejlő erő nagyságáról szóló latin közmondás örök igazságán kívül nemcsak a vendéglősiipar terén felmerült, s mindinkább égető sürgetéssel fellépő reformtörekvések, hanem főleg *mindennapi szükségletek voltak legfőbb indító okai a magyar vendéglősök országos szövetsége* létrejöttének. Nyilvánvalóvá vált ugyanis, hogy úgy, miként máshol nálunk is és úgy mint más iparágak terén a vendéglősiiparban is, a hol egybeható közérdekű törekvések, hol szerteágazó, egymásnak gyakran ellentmondó helyi jelentőségű törekvések csak úgy lesznek megvalósíthatók és egységes alapon rendezhetők, ha ezek céljából *a vendéglősök összessége érvényesíti erkölcsi és anyagi erejét* s így a „budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata“, e társulat vezérei csak a közszükségnek tettek eleget, — szakítva az ideiglenes jelentőségű kongresszusi rendszerrel — egyszer s mindenkorra egy állandó szövetet az országos szövetséget létesítették.

Idestova három éve lesz, hogy a szövetség, melynek előzményei az 1885-ki első orsz. magyar vendéglős kongresszusig nyulnak vissza, működését megkezdte. S habár ezen előzményekből, akárcsak a szövetség szervezetéből nyilvánvaló, hogy *a szövetség főleg a vidéki kartársak érdekei megvédése céljából létesült* nem lesz felesleges, ha a temesvári közgyűlés és illetve a hároméves éves évforduló közeledtével már most vizsgálat tárgyává tesszük, kiállta-e a szövetség az erópróbat e három év alatt, részesült-e vajjon a szövetség a leginkább érdekelt vidéki kartársak köteles támogatásában és végül remélhető-e szövetség tovább fenntartása?

E három egymással szorosan egybefüggő kérdésre bármily ellenmondásnak tessék első pillanatra, egymástól elütő válaszokat kell adnunk.

A szövetség kiállta az erópróbat, de nem részesült kellő pártolásban a leginkább érdekelt részéről fenntartása azonban így is nemcsak remélhető, hanem elsőrangú szükség.

Hogy a szövetség minden tekintetben emberül kiállta az erópróbat és megfelelő hivatásának, a hozzá fűződött reményeknek hathatós képviselője lett a vendéglősök egyeteme törekvéseinek, arról nemcsak az ez évi Temesvárott tartandó közgyűlésen lesz alkalmunk meggyőződni, ahol a szövetség tevékenységének egységes képe fog Magyarországon vendéglősei elé tárulni, de

nyilvánvalóvá válik abból is, hogy a szövetség vezetői e három év alatt nemcsak iparunk általános jelentőségű erkölcsi és anyagi érdekeit részesítették kellő védelemben, de kényes és speciális jelentőségű helyi ügyekben is sikerrel jártak el. Nyíltan és szépités nélkül ki kell azonban mondanunk, hogy a szövetség — a budapesti központ s ez alatt mindig a budapesti ipartársulat vezéremberei, működésük illetén sikerességéhez nem a szövetségi eszme térfoglalásában, a szövetség tagjai szaporodásában, a vidék pártolásában és érdeklődésében, a vidéki ipartársulatok támogatásában találtak kiadó erőforrásokra, hanem igenis a maguk ügyszeretében, odaadó és páratlan áldozatkészségében, a budapesti vendéglősök lelkes támogatásában, szóval ugyanazon tényezőkben, melyek már eleve a szövetség létesítésének előfeltételeit megadták.

Sajnos, hogy így van. Lesz még alkalmunk legközelebb számadatokkal is bizonyítani, hogy vidéki ipartársulataink és egyes szaktársaink minő állandó és érthetetlen közönyvel viseltetnek a szövetség iránt, s ezek az adatok a maguk rideg számsoraival bizonyítani fogják, hogy még a szövetség pénzügyi viszonyai egysúlyának fenntartásáról is maga Budapest gondoskodik.

Hát ez így nem jól van, s a közel jövőben e tekintetben okvetlen változásnak kell beállania. A szövetség fenntartásának terheit — úgy mint eddig — nem lehet továbbra is a budapesti vendéglősökre bízni a nélkül, hogy nagyon is veszélyes kérdések ne kerüljenek napirendre és döntésre, mert már eddig is úgy az ipartársulati tagok, mint egyes kiváló vezérek jóval többet tettek annál, mint a mi kötelességük volt — ha egyáltalán kötelességről szólni lehetne, és nem járja, hogy egyelő rész jusson jogokból azoknak, kik e jogok megszerzéséhez a maguk erejével nem járultak. Menthetlen mulasztás és megbocsáthatlan közöny tehát, hogy vidéki vendéglőseink nem csatlakoznak szövetségünkhöz s tagjaivá válván ennek, kötelességeiknek nem tesznek eleget úgy, a hogy ezt tőlük a szövetségi eszme, a szövetség fontossága megkövetelhetné. A szövetség fennmaradása és munkaképessége szoros összefüggésben áll e kérdéssel s ezért ez a pont az, amelynél a szövetség jövőjének jobbra vagy balra el kell dölnie. Ha e tekintetben javulás áll be, úgy a szövetség jövője biztosítva leend.

Papvendéglősök.*)

— Amikor a plébános a korcsmák létszámának emeléseért könyörög. —

A papi hivatás, nemes hivatás, mert célja az erkölcs nevesítése, a vallásosság terjesztése, a türelmesség és a felebaráti szeretet istápolása. Az a pap, aki e hivatásának meg nem felel, nem pap, legalább nem a szó igaz értelmében. Az a pap pedig, aki a korcsmák szaporítására és ez által az iszákosság terjesztésére törekszik, bitorolja a papi hivatást és nem méltó a reverendára.

Ha néhány évvel ezelőtt valaki azt mondta volna, hogy hazánkban ilyen papok is vannak, azt az elmeorvos által vizsgáltatták volna meg, mert még csak a feltevése is, hogy akadjon olyan lelkipásztor, aki nyáját nem az isten házába, hanem a korcsmába terelje, olyannak tűnt volna fel, mint egy meggyengült elméjű embernek a sötétlátása.

Amióta azonban a fogyasztási szövetkezetek élére a plébános urakat állították a szövetkezetek fővezérei, azóta minden lehetséges.

Hegyiék például felszentelik a szövetkezeti boltokat és onnét a vallási türelmetlenséget hirdetik, más plébánosok pedig még tovább mennek és nem elégsznek meg avval, hogy szövetkezeti szatócsboltban árulják a szentelt gyufát, szentelt fűszert és szentelt bocsorokat, hanem felcsapnak pálinkamérőkné is. A plébános ur eljár a pénzügyigazgatónál, ott kenetteljes szavakban ecseteli, hogy a népnek mennyire szüksége van arra, hogy a pálinkát a fogyasztási szövetkezet boltjából szerezzék be és — az igazgató ur kiadja a zárt edényekbeni elárúsítási, de gyakran a korlátolt kimérési engedélyt is a plébános ur szövetkezetének.

Alig van már az országban fogyasztási szövetkezet, amelynek ne lenne zárt edényekbeni, vagy korlátolt kimérési engedélye és a szövetkezeti tagok minden nap vígan politizálnak „snapsz“ mellett a fogyasztási szövetkezeti boltban a plébános urral.

Ugy látszik azonban, hogy a plébános uraknak már kényelmetlen a szövetkezeti boltban való ital fogyasztás, mert a fennálló szabályok értelmében ugyanis a szövetkezeti boltos is csak álló vendégeknek szolgálthat ki italokat, ha csak korlátolt kimérésre szól az engedély.

Hát ezen akarnak most a plébános urak segíteni. Igen ám, csak hogy a dolog nem megy oly könnyen, ahogy ők azt vélték.

A korlátlan kimérési engedélyek, mint amelyeket most megszerezni akarnak, létszámhoz vannak kötve.

A létszám pedig be van töltve. Már pedig ha a létszám be van töltve, úgy nincs joga a pénzügyigazgatónak egy újabb korlátlan kimérési engedélyt kiadni.

Ez az oka annak, hogy a pénzügyigazgatók a plébános urakat is elutasítják a korlátlan kimérési engedély iránti kérvényükkel, de megmagyarázzák a plébános urnak, hogy ha a község képviselőtestülete a létszám szaporítását javaslatba hozza, úgy akkor a pénzügyminiszterhez szívesen és a legjobb indulattal fogja a létszám-szaporítás iránti előterjesztését megtenni, de — jó lesz, ha a plébános ur személyesen is eljár a dologban Budapesten.

A plébános urak pedig eljárnak a dologban. Minduntalan látunk egy-egy plébánost italmérési ügyben a pénzügyminiszternél, Toepke államtitkárnál és az illető osztályokban — könyörögni, nem egyforma sikerrel,

*) Az „Adóügyi Szaklap“ f. évi 6-dik számában megjelent e cikket közérdekű voltánál fogva közöljük s nemcsak olvasóinknak, hanem az érdekelt hatóságoknak is figyelmébe ajánljuk.

mert a pénzügyminiszter már kezdi belátni, hogy a papi reverenda nem fér össze az italmérési engedéllyel.

Kár, hogy a pénzügyminiszter ezt nyíltan szemébe nem vágja a nála alkalmatlankodó plébánosoknak, mert ha ezt megtenné, úgy elő nem fordulhatna olyan eset, mint a minő a múlt héten történt.

Egy vidéki plébános ezelőtt 8 nappal azért jött fel Budapestre, hogy a községében levő, az ő elnöksége mellett működő fogyasztási szövetkezet részére egy korlátlan kimérési engedélyt a pénzügyminiszter urtól — mint ahogy a plébános ur otthon monda — kivasaljon.

El is járt a plébános ur nemesak Lukács László pénzügyminiszternél, de az államtitkár urnál is és az osztályokban is.

Mindenütt megnyugtató választ kapott, olyant, aminőt ezek a jó urak adni szoknak, hogy: „majd alaposan megvizsgálom és ha lehet teljesíteni fogom a kérelmet“.

Igen ám! Csak hogy a plébános ur nem zsidó és nem is paraszt! Őt nem lehet ám oly könnyen hazaküldeni, már csak azért sem, mert amikor Pestre indult, egybehívta a szövetkezeti bolt tagjait és a következőket mondta:

„Fiaim! Én most Pestre utazom a miniszterhez, hogy kieszközljem nála a korcsmák szaporítását és ezáltal elnyerjük a szövetkezeti bolt részére a külön helyiségben gyakorolható korcsmai jogot.

Én ígérem, hogy ezt a korcsmai jogot a zsebemben haza hozom Pestről a minisztertől. Amíg ez nem sikerül, haza nem jövök.“

A plébános ur tehát még itt van Pesten és egyre sürgeti az engedélyt.

A szövetkezet emberei pedig már kétségbe vannak esve és egyik vezetőjüket felküldötték a plébános ur után.

Este érkezett és egyenesen a plébános ur lakására hajtattott, de nem találta otthon a plébános urat, mert elmélt az éjjeli italméréseket tanulmányozni, hogy a miniszter ur által részére kiadandó engedély gyakorlásában fenn ne akadjon.

Nem tudjuk, hogy a plébános ur még meddig marad Budapesten, azt sem tudjuk, hogy az engedély úgy hogyan sikerül majd a plébános urnak, de hogy az ilyen eljárás megbotránkoztató, s hogy a pénzügyi kormányznak kötelessége lenne a plébánosoknak egyszer és mindenkorra elvenni a kedvüket a korcsmároskodástól, ezt — talán Lukács László ur be fogja látni.

Vigyázó.

KÁRPÁTI

BOROVICSKÁT

valódi saját főzést ajánl
bármily mennyiségben ==

Steiner és Löwy

Besztercebányán,

borovicska-, szilvórium-, bor-
seprű-fözde, likörkülönleges-
ségek és rum gőzgyára. ==

A „Budapesti Szállodások és Korcsmárosok Ipartársulata“

minden héten **pénteken**

társas reggelit

tart. A legközelebbi reggeliket a következő helyeken tartják:

1903. márczius 6-án

Lippert Lajos vendéglőjében
(VII., Erzsébet-körút).

1903. márczius 13-án

Palkovics Ede vendéglőjében
(„Angol királyné“ szálloda.)

China- es alpacca-ezüst szálloda-, kávéház- és vendéglő felszerelések

legolesőbban és legjobb minőségben jótállás mellett

Szandrik ezüstáru-gyár
közp. főraktáránál

Budapest, Kossuth Lajos-u. 6. I. em.
Saját arany- és ezüst-bányák.

Gyártelep: **ALSÓ-HÁMOR** (Bors megye).

Évőeszközök alpaccaából:

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>12 db asztali kanál ... K. 10.50</td></tr> <tr><td>12 „ „ villa ... K. 10.50</td></tr> <tr><td>12 „ „ kés... K. 11.40</td></tr> <tr><td>12 „ „ dessert „ ... K. 9.20</td></tr> <tr><td>12 „ „ „ villa ... K. 8.70</td></tr> </table>	12 db asztali kanál ... K. 10.50	12 „ „ villa ... K. 10.50	12 „ „ kés... K. 11.40	12 „ „ dessert „ ... K. 9.20	12 „ „ „ villa ... K. 8.70	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>12 db kávéskanál ... K. 5.20</td></tr> <tr><td>12 „ „ moecakanál ... K. 4.20</td></tr> <tr><td>1 „ „ levesmerő kanál ... K. 3.42</td></tr> <tr><td>1 „ „ tejmerő kanál ... K. 1.03</td></tr> <tr><td>1 „ „ főzelékmerő kanál ... K. 2.63</td></tr> </table>	12 db kávéskanál ... K. 5.20	12 „ „ moecakanál ... K. 4.20	1 „ „ levesmerő kanál ... K. 3.42	1 „ „ tejmerő kanál ... K. 1.03	1 „ „ főzelékmerő kanál ... K. 2.63
12 db asztali kanál ... K. 10.50											
12 „ „ villa ... K. 10.50											
12 „ „ kés... K. 11.40											
12 „ „ dessert „ ... K. 9.20											
12 „ „ „ villa ... K. 8.70											
12 db kávéskanál ... K. 5.20											
12 „ „ moecakanál ... K. 4.20											
1 „ „ levesmerő kanál ... K. 3.42											
1 „ „ tejmerő kanál ... K. 1.03											
1 „ „ főzelékmerő kanál ... K. 2.63											

TÁRCZA.

A kávé eredetéről*.)

A kávé felfedezése. Élvezőinek üldözése Mekkában és Kairoban. A kávé Konstantinápolyban és Európában. Milyen hatást tulajdonítottak neki?

Képzeld csak el, ha tudják, igen tisztelt kávézó olvasóim, hogy egy szép napon arra ébrednek fel, nincs több kávé a világon, mert ebbe is belevette magát valamelyes floxera s csodás gyorsassággal megsemmítette az összes létező, valódi és nem valódi kávészemeket.

Nos, ha ez a valószínűség hijjával elképzelt állapot csakugyan beállana, akkor tudnók igazán megbecsülni, éppen mint legdrágább kincsünket, az egészségnek elvesztésekor, ezt a ma is nélkülözhetetlennek tartott kellemes folyadékot.

Pedig nem is olyan nagyon régen, alig egy-két száz esztendővel ezelőtt még a legmiveltebb nemzetek körében is csaknem teljesen ismeretlen volt. Hiszen, csak egy példát említünk e helyen fel, mint igen jellemzőt, hogy a XVII. század leghatalmasabb uralkodója, XIV. Lajos, a francziák nagy királya is csak 1644-ben ivott először kávé.

Ma már alig van földi halandó a félig-meddig civilizált világban, a kinek ritkábban vagy gyakrabban ne volna része a legnépszerűbb ital élvezésében.

Kimondhatjuk tehát, hogy a kávé ma egy olyan közönségesen elterjedt élvezeti cikk, mely többé kevésbé mindenkit érdekel.

Ilyen körülmények közt talán nem tévedünk, ha azt hisszük, hogy e tisztelt lap olvasói közt is sokan vannak olyanok, a kik ismerni szeretnék a kávé elterjedésének történetét.

Franklin Alfréd, egy kiváló franczia tudós, ki egész életét arra szenteli, hogy általános érdekű művelődéstörténeti kérdéseket népszerű módon tárgyal, egy egész könyvet irt hiteles adatok alapján a kávéról, theáról és csokoládéről.

Mi ezuttal a kávéra vonatkozó legérdekesebb jegyzetekből fogunk közölni egyet és mást.

Egy arab, a mint Jemenország határán kecskét vagy tevéit egy egészen új legelőre vezetete, csodálkozva vette észre, hogy barmaid az álom kerüli és szokatlan izgatótság vesz rajtuk erőt. A közeli zárdá lakói értesülve a sajtóságos dologról, tüstént közölték a zárdá perjelével, a ki elhatározta, hogy megtudja, mi okozta ezt a különös eseményt.

A mint a perjel a legelőnek megjelölt részére érkezett, azonnal megállapította, hogy az állatok nagy kedvvel fogyasztják egy kis cserjének a gyümölcsét, a mely ezen a vidéken meglehetősen elterjedt volt, de a melynek semmiféle hatását még nem észlelték. Leszakított néhányat e gyümölcsből, megfőzte vízben, s e folyadékot megíván, hosszú ideig álmatlanságot érzett.

A derék perjelnek, midőn a kísérletre szánta magát, előre meg volt a maga eredeti ötlete. Ugyanis az ő szerzeteseiben éppen a kecskével ellenkezőleg, tulon-tul nagy volt a hajlandóság az éjjeli isteni tisztelt alatt való elálmosodásra.

Ezután a kipróbált italt iatta velük, s ettől az időtől kezdve a világ legéberebb zárdájában minden a lehető legjobban ment.

Igy történt a kávé izgató hatásának felfedezése, ha hinni lehet Fausto Nairone Antalnak, a Libanon hegyén született tudósnak, a ki Rómában a syriai nyelv tanára lett s ott is halt meg 1710 tájt.

Honnan szerezte ez író elbeszélése adatait, s mely időre tendő ez az első felfedezés, nem tudhatjuk.

Az első hitelesnek látszó adataink a kávé élvezetéről a tizenötödik század közepéből vannak. Ezeket egy franczia nemzeti könyvtárban őrzött arab kéziratból fordította Saey Szilveszter francziára.

Ez arab kézirat írója szerint a kávé Jememben egy igen hosszú nevű arab, akit Dhabbani melléknévvel neveztek röviden, honosította meg. Ez a nevezetes uri ember az adeni egyház egyik előkelősége volt s 1470-ben halt meg.

Ő egy perzsiai utazása alkalmával oly honfitársával találkozt, kik a kávé már élvezték, s ennek jó tulajdonságait dicsérték előtte. Legbecesebb tulajdonságai szerintük, hogy eloszlatja az álmodást s bágyadtságot, a testet könnyűvé és frissé teszi. Mihelyt visszatért Adenbe a már megismert italt otthon sem tudta nélkülözni. Példáján felbuzdulva sokan kapnak kedvet ennek élvezésére Jemen országában.

A híres és nagytudományu Ebn-Abdalgaffar ezt a tényt igazolja, de hozzá teszi: meglehet csakugyan, hogy Dhabbani vitte be először Adenbe a kávé, mint-hogy ez a vélemény általános, de nem lehetetlen, hogy ezt az italt már előtte más vitte be és mindazonáltal neki tulajdonítsuk annak eredetét, azért éppen, mert ő okozta annak elterjesztését.

Adenből nem nehéz dolog Mekkáig eljutni, s így a kávé az iszlám szent városában is hamar ismertté lett, itt lett először üldözés tárgyává.

Ugyanis Mekka rendőrfőnöke 1511-ben Mismar Kair bey egy este arra a felfedezésre jött, hogy a me-

*.) A kolozsvári „Ellenzék” 1903. január hó 9-ki számából.

esetet körülkerítő szent helyen egy csoport lámpafény-nél, a melyet közeledtére rögtön eloltottak, olyan italt fogyasztottak, amelynek Kahova neve volt, s a melyet egy bogyo gyümölcséből főztek. Tudakozódásaira azt is megmondták neki, hogy ezt az italt Mekkában korcsmákhoz hasonló helyiségekben zeneszó mellett és nyereszkedő játékok játszása közben fogyasztják.

E felfedezést követő napon a rend legfőbb öre az igazságot osztó tisztviselőket, a törvénytudókat, a papokat és Mekka előkelő férfait tanácskozársra hívta meg, hogy állapítsák meg, miként lehetne ezeket a szent törvényekbe ütköző dolgokat megszüntetni. Mindnyájan azon a véleményen voltak, előbb meg kell tudni mennyiben veszélyes a kávé használata az egészségre nézve.

Két orvost hívtak elő azonnal, a kik egymással teljesen ellenkező véleményt nyilvánítottak.

Erre a jelenvoltak közül némelyek bevallották, hogy a szóbanforgó gyanus italból néhányszor ittak, s szörnyű hatást tapasztaltak: «először is rettenetesen izgatottak voltak, s olyan állapotban érezték magukat, melyet a Korán bünösnek mond, s eszük is megzavarodott». E szavak hallatára a gyülekezet kimondotta a kávéra a halálos ítéletet. Elrendelték, a kávéáruhással foglalkozó összes házak bezárását, s a kávénak, bárhol találják lefoglalását, s megégetését. Egyidejűleg az egyiptomi khalifát, a kitől függött még akkor Arábia, írásban megkérték, hogy e veszedelmes ital ellen hozott ítéletet hagyja helyben.

Ő azonban nem hagyta helyben, sőt kijelentette, hogy Kairoban általános a fogyasztása, s a tudósabb doktorok sem látnak ebben a muzulmán törvénytellel ellentétes dolgot. A kávé ellenségei akkor engedtek, de 2523-ban mégis sikerült nekik azt száműzni Kairóból, egy évvel később Mekkából; ez a tilalom azonban csak rövid ideig tartó volt.

(Vége köv.)

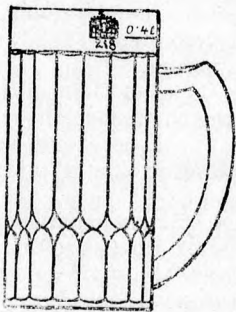
ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR

Részvénytársaság
BUDAPESTEN

V. ker., Ferencz József-tér 8.

1903. márcziustól:

V., Ferencz
József-tér 3.
Dianna-fürdő
épület. ***

Legfinomabb vendéglői
és kávéházi
üvegneműek
nagy raktára.

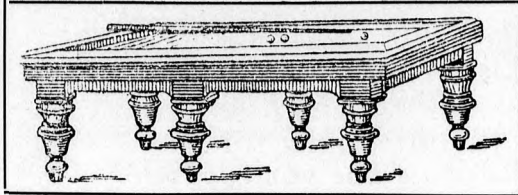

BORIZEK ISTVÁN

billiárd-behúzó

Budapest, VII., Dob-utca 97. sz.

Raktáron tartok legfinomabb minőségű bel- és külföldi billiárd-posztókat, valamint valódi francia bőrköket és kék olasz krétákat. — Billiárd-behúzások jutányos árak mellett vidéken is eszközöltetnek.

• TÁRSULATOK •
• EGYESÜLETEK •

A „Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége“
közléményei.

A szőlőtermelők kedvezményes bora.

A szőlőtermelők által élvezett kedvezményes borok ügyében a „Szegedi szállodások, kávéosok, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata“ a következő beadványt intézte a „Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége“ elnökségéhez:

3/1903.

A „Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége“
tekintetes elnökségéhez

Budapesten.

F. évi január hó 15-én tartott választmányi ülésünkön napirendre került a két alábbi jelentős kérdés:

1. A szőlőtermelők tudvalevőleg minden esztendőben jóval a szüret előtt bejelenteni tartoznak az illetékes hatóságnál, hogy bizonyos területű szőlőjük után hány hektoliter bortermést remélnék és ennek alapján mennyi kedvezményes borra reflektálnak, a mely bormennyiség törvény szerint a termelő saját és családja szükségletének fődózisára kell, hogy szolgáljon. A fogyasztási adóhivatal ezen egyszerű és senki által nem hitelesített bejelentés után megállapítja, hogy a szőlőtulajdonos hány hektoliter kedvezményes bort élvezhet, mely után a rendes literenként 7-02 kr. fogyasztási adó helyett a kedvezményes 4-02 kr.-t tartozik csak fizetni.

Hogy minő területet képvisel a bejelentett szőlő, hogy milyen termést jelent be a termelő, továbbá, hogy hány tagból áll a családja, a mi alapul szolgál a kedvezmény megszabásához és végül, hogy a bejelentett kedvezményes bort ezek fogyasztják-e el valósággal vagy nem, mindezekkel senki és semmiféle hatóság nem törődik.

Ezen hiányos, illetve teljesen mellőzött hatósági ellenőrzés következtében igen könnyen bekövetkezhet azon kifogásolt eset, hogy a termelők közül egyesek, kik erre vállalkoznak, talán az összes terméstüket vagy legalább is jóval nagyobb mennyiséget, mint a mennyit ők és családjuk elfogyasztanak, jogtalan kedvezményben részesíttetnek és a törvényt megkerülve közelállójuknak azt értékesítés végett eladják, mely esetben az átvevő sokkal olcsóbban képes az ekképpen beszerzett bormennyiséget akár zárt üvegekben, akár más uton forgalomba hozni.

2. Többen, kiknek jog adatott arra, hogy akár lakásukon, többnyire pinczehelyiségben, akár nyílt, leginkább szatócsüzletekben a bort részben „saját termés“ czégre alatt, részben e nélkül de zárt üvegekben értékesíthessék — nem reflektálva a törvénynek semminemű rendelkezéseit — sokszor a fentemlített kedvezményes bort is nyílt üvegekben szolgálják ki. És pedig úgy, hogy a midőn a készlet kifogy, a mi rendszerint igen kevés, csak éppen annyi, hogy a formának elég adassék s a napi kihordási időben nem győz az illető jogtulajdonos palackot tölteni s azt

== Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindíg lapunkra hivatkozni. ==

szabályszerűen elzárni, egyszerűen a csapról megtölti ilyenkor az edényt és azon mód adja át azt a vevőnek. Még pedig a legnagyobb biztonságban, mert nyugodt, hogy emiatt őt senki nem háborgatja.

A választmány ezen előterjesztéseket a korcsmáros érdekekre súlyosan sérelmeseknek találta és elhatározta, hogy mély tisztelettel tudomására hozza a „Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége” tekintetes elnökségének azon kérelemmel, hogy ezen sérelmes dolgokat orvosolandó, odahatni kegyeskedjék, miszerint a jövőben hatóságilag ellenőrizendő legyen.

1-ször az: hogy a fogyasztási adókedvezményeknél hiteles formában győződjön meg az illetékes hatóság afelől, hogy hány hektóra való terméskilátása van az illető termelőnek, továbbá hogy hány tagból áll a kedvezményre jogosult családjá, mely alapul szolgál a kvantum megállapításánál;

2-ször az: hogy a kedvezményes borok zárt palaczkokban, valamint nyílt üzletekben ne legyenek árusíthatók;

3-ször az: hogy a palaczkos bort árulók kötelezhetőek legyenek arra is, hogy az illetékes hatósági közegeknek kimutassák: kitől szereztek be az árut és a közt nincs-e kedvezményes;

4-szert: hogy a zárt palaczkokbani elárusítóknál nagyobb felügyelettel legyen a hatóság arra, hogy ugy a palaczkok irtartalma, mint azoknak lepecsételési és kezelése a vonatkozó miniszteri rendeleteknek pontosan megfeleljenek.

Vagyunk a tekintetes elnökségnek

Szegeden, 1903. január 30-án.

kiváló tisztelői

Ifj. Cserzy Mihály s. k.,
titkár.

Juranovics Ferencz s. k.,
elnök.

A szállodai szelvényrendszer meghonosítása.

A szállodai szelvényrendszer meghonosítása ügyében a „Magyar Vendéglősök Országos Szövetségé”-nek legutóbbi igazgatósági ülése a következő átiratot intézte az „Idegenforgalmi és utazási vállalat” igazgatóságához: „Országos szövetségünk központi igazgatósága mai napon tartott ülésén tárgyalta a tek. Igazgatóságnak a fürdő, illetve szálló-pensio szelvényrendszernek meghonosítása érdekében hozzá intézett nagybecsű átiratát s az ahhoz mellékelt „Nyilatkozat”-mintát.

Az igazgatóság a köriratukban foglalt eszméket és törekvéseket, valamint az azok meghonosítására szolgáló módokat czélszerűségüknél fogva minden tekintetben osztva és helyeselve, őszinte örömmel üdvözli idegenforgalmunk emelése érdekében kifejtett közérdekű és hazafias munkálkodásukat s azt a legnagyobb készséggel ajánlja a hazai szállodatulajdonosoknak pártfogásába és támogatásába.

Budapesten, 1903. február hó 12-dikén.

F. Kiss Lajos s. k.,
titkár.

Gundel János s. k.,
elnök.

„Budapesti kávési partársulat” közleményei.

Jegyzőkönyv.

(Fölvétett Budapesten, 1903. évi február hó 12. napján a budapesti kávési partársulat választmányának rendes üléséről.)

Jelen voltak: Némái Antal elnök, Harkai Mór alelnök, Holstein Zsigmond pénztáros, Berger Leó ellenőr, Árvay Ottó Ede, Glaser Fülöp, Gruber Károly, Tihanyi József, Weingruber Ignác választmányi tagok; Wertheimer Lajos felügyelő-bizottsági tag; Kemény Géza titkár.

1. Némái Antal elnök üdvözli a választmányt, bejelenti, hogy Grünék Gusztáv választmányi tag elmaradását kimentette; az ülést délután 4¼ órakor megnyitván, a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Glaser Fülöp és Harsányi Adolf v.-tag urakat féri föl.

2. Kemény Géza titkár olvassa az 1902. évi december hó 23-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyvét, mely észrevétel nélkül hitelesítettet.

3. Titkár jelenti, hogy a legutóbbi ülés óta új tagok gyanánt Roth Kálmán, Kohn Sándorné és Breitter Izidor léptek be. Üzletük megszűntetése folytán kiléptek: Breuter Sándor, Tarnai Lipót, Szende Ignác, Berger Lajos. Tudomásul szolgál.

4. Elnök jelenti, hogy Prack Antal volt tagtárs meghalt. A választmány fájdalommal vesz tudomást a nevezett tagtárs elhunytáról és emlékét jegyzőkönyvbe iktatja.

5. Elnök jelentése, mely szerint a fővárosi tisztviselők és hivatalnokok báljára 10 koronát és a hivatalosbáljára 4 koronát utalványozott, jóváhagyólag tudomásul vétetik.

6. Özv. Schwarz Ferenczné segély iránti kérvénye érdemben tárgyalatván, a választmány folyamodó részére egyszer és mindenkorra 10 kor. segélyt szavaz meg és annak utalványozására az elnökséget utasítja.

7. Elnök jelenti, hogy az ipartörvény revíziója ügyében a kereskedelemügyi miniszterhez beadott memorandum már leérkezett a kereskedelmi és iparkamarához és az országos iparegyesülethez. A kamara már foglalkozott is a kérdéssel, de a fölvetett eszmékhez nem mindenben járult hozzá; az országos iparegyesület igazgatójától az elnök ígéretet nyert, hogy az ügyet az ipartársulat bevonásával fogja tárgyalni. A dolog további fejleményeiről annak idején jelentést tesz.

Egyelőre köszönettel tudomásul vétetik.

8. Elnök jelenti, hogy a szabályrendelet ügye leérkezett a kereskedelemügyi minisztertől. A miniszter utasította a főváros hatóságát, hogy egyfelől a kávéház-, szálloda- és vendéglői iparokról, másrészt az italméresi üzletekről külön-külön szabályrendeletet alkosson, a fölterjesztett tervezetet tehát a miniszter érdemben nem is tárgyalja. Az elnökség gondoskodni fog, hogy az új szabályrendelet megalkotása sokáig ne késsék és eljárásáról a választmányának jelentést tegyen.

Egyelőre köszönettel tudomásul vétetik.

9. Elnök jelenti, hogy tudomására jutott, miszerint a keresk. miniszter a sütőipari vasárnapi munkaszünet oly értelmű megoldását tervezi, mely szerint vasárnap délután és hétfőn reggel friss sütemény lenne kapható. Kérvényt intézett tehát a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a tervbe vett intézkedést ejtse el, erre válasz még nem érkezett.

Tudomásul szolgál.

10. Elnök jelenti, hogy a pénzügyigazgatóság az italméresi fölszólalmási bizottságba őt hívta meg. Minthogy ezt a működést elnöki állásával összeegyeztethetőnek nem tartja, a kinevezést nem fogadta el, hanem maga helyett Weingruber Ignác urat hozza javaslatba.

Helyesléssel vétetik tudomásul.

11. Elnök jelenti, hogy Czernogoracz Szilárd és Danielovits Sándor I. kerületi kávékos panaszt emeltek nála amiatt, mert gyakorkorlásában egyes közveszélyes egyének állandóan háborgatják őket. Hogy ilyen esetek elő ne fordulhassanak, sürgős kérvényt intézett az I. ker. kapitányság vezetőjéhez, melyre azonban, mint-hogy az ügy alig néhány napja történt, választ még nem kapott. Tudomásul szolgál.

12. Elnök jelenti, hogy Olmosi József főpinczér és több társa levelet intézett hozzá, amelyben az ipartársulat karácsonyfa alapjára általuk az 1901. évben átadott 468 kor. 40 fillér visszadását kéri azért, mert az 1902. évben általuk rendezett fölruházás költségeit fedezni nem tudják.

Az ügy bővebb tárgyalása után s elnök javaslatára a választmány egyhangulag jóváhagyva az elnök eddigi intézkedéseit, kimondja, hogy a kérdéses összeg csak az esetben adható ki, ha az 1901. évben működött fölruházó bizottság összes tagjai beleegyeznek és a felelősséget magukra vállalják.

13. Titkár előterjeszti az ipartársulat 1902. évi működéséről szerkesztett jelentést; bemutatja a felügyelő-bizottság jelentését, a kezelési kimutatást, a vagyonmérleget és a f. évi költségelirányzatot. Mindezeket a választmány egyhangulag elfogadja és azok-

nak kinyomatását, szétosztását és a közgyűlés elé leendő terjesztését elrendeli.

14. Elnök javaslatára elhatározza a választmány, hogy a f. évi rendes közgyűlés az elnökség által javasolt napirenddel márczius 9-én délután 6 órakor az István főherceg szállodában tartassék.

15. Elnök javaslatára a közgyűlésen fogandosítandó választások előkészítése végett a választmány megalakítja a kijelölőbizottságot és abba *Weingruber Ignác*, *Arvay Ottó Ede* és *Gruber Károly* választmányi tagokat és a *titkárt* küldi ki, fölkérvén a nevezetteket, hogy a jelölést a mai ülés után nyomban ejtsék meg.

16. *Weingruber Ignác* indítványára a választmány az elnöknek a lefolyt éven át, nemkülönbén a letelt hároméves cikluson keresztül tanúsított buzgó, lelkiismeretes és célutatos működéséért hálás köszönetét, a titkárnak pedig elnök indítványára az évi jelentés alapos kidolgozásáért elismerését nyilváníttja.

17. Elnök köszönetet mond a választmány minden egyes tagjának buzgó támogatásukért és mivel a lefolyt ciklusban ez az utolsó ülés, abban a tudatban vesz búcsút a választmánytól, hogy működésével a lehetőséghez képest kiérdemelte annak bizalmát. Minthogy pedig az ülés utolsó tárgya személyével áll kapcsolatban, átadja az ülés további vezetését *Harkai Mór* alelnöknek.

18. *Harkai Mór* alelnök átvéve az ülés további vezetését, *Kemény Géza* titkár bemutatja a választmány legutolsó ülésén nyert utasítás folytán a „*Némái Antal* alapítvány” alapító levelének tervezetét. Ezt a választmány egyhangulag elfogadja és pártoló javaslattal a közgyűlés elé terjeszti.

Egyéb tárgy hiányában elnököl alelnök az ülést berekeszti.

Kmf.

Kemény s. k.,
titkár.

Némái s. k.,
elnök.

Harkai s. k.,
alelnök.

Kávéházak közbiztonsága.

Ipartársulatunk az alábbi kérvényt intézte *Máltás Hugó* rendőrtanácsoshoz, az I. ker. rendőrkapitányság vezetőjéhez:

31.
1903. szám.

Nagyságos Tanácsos Ur!

Czrnogorac Szilárd (I., Szarvastér 1.) és *Damelovits Sándor* (I. ker., Attila-körut 37.) kávéosk tagtársaink, azt a panaszt emelték nálunk, hogy az I. kerületben uralkodó hiányos közbiztonsági állapotok miatt üzletüket zavartalanul gyakorolni nem képesek.

A nevezett tagjaink előadása szerint *Donhauser Ferencz*, *Frank Jakab*, *Piláth János* és még más 8—10 egyén, kiknek rendes foglalkozásuk és keresetük nincsen, hanem akik a bérzés kéjnek keresetéből és más hasonló forrásból tengetik életüket, időközönként megjelennek üzleteikben, ott éktelen nagy lármát csapnak, botrányt okoznak és nemcsak hogy a fogyasztott ételek és italok árát meg nem fizetik, hanem még az üzleti berendezést, butorokat és edényeket is összetöredelik. Ez az eljárás tagjainkat anyagilag igen súlyosan érinti, sőt a tönk szélére juttathatja, mert a tisztességes polgár oly üzletben, ahol a botrányok napirenden vannak, nem tartózkodhatik. A brutális erővel, fenyegetésekkel föllépő alakok ellen védekezni nem lehet, mert tagjainknak még az élete sincs tőlük biztonságban. A leirt állapot Nagyságod előtt is kétségen kívül ismeretes, mert az említett egyének ily botrányok okozásáért már több ízben följelentve és büntetve voltak. Tagjaink előadása szerint azonban az eddigi intézkedések elégségeseknek nem bizonyultak, mert az említett individuumoknak a csekély nehány napi elzárás inkább jótétemény, mint büntetés, a botrányokat pedig a kirendelt őrszem — egymaga lévén a valósággal szervezett banda ellenében — minden buzgalma és önfeláldozása mellett sem képes megakadályozni.

Abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a székesfőváros egyik nagy és népes kerületének közbiztonsági állapotát az adózó

polgárok életének és vagyonának megoltalmazását, mint a kerületi rendőrség főnöke első sorban szívén viseli. Legyen szabad tehát Nagyságodat mély tisztelettel arra kérnünk, hogy a fentemlített közveszélyes egyéneket, akik már számtalanszor voltak büntetve, és a f. hó 1-én okozott botrányért is föl vannak jelentve, a törvény teljes szigorúságával sujtani és amennyiben lehetséges a székesfőváros területéről kitalítani méltóztatssék. Legyen kegyes továbbá Nagyságod módot találni arra, hogy a főtnevezett tagjaink üzletüket a jövőben háborítatlanul gyakorolhassák, életük és vagyonuk biztonságban lehessen és kegyeskedjék bennünket tett intézkedéseiről értesíteni.

Budapest, 1903. február 7-én.

Kiváló tisztelettel:

Némái Antal s. k.,
elnök.

Jelentés a „Budapesti kávéipartársulat” 1902. évi működéséről.

Tisztelt közgyűlés!

Az 1902. évben kifejtett működésünkről a következő jelentést van szerencsénk előterjeszteni:

I. A kávéipar helyzete az 1902. évben.

Az 1901. évi működésünkről előterjesztett jelentésünket azzal kezdtük, hogy az ipari és kereskedelmi élet terén immár évek óta uralkodó sulyos válság iparunk fejlődésének is igen nagy mértékben gátat vetett. Mindazt, amit e válság következményeiről akkor elmondottunk, sajnos, ezáltal is módunkban áll ismételni, mert a gazdasági pangás a lefolyt évben sem szűnt meg, sőt talán nem alaptalanul állíthatjuk, hogy még inkább emelkedett. Ennek következtében iparunk helyzete a lefolyt éven át sem javult és tagjaink körében nem jogosulatlanul hangzottak föl az üzletmenetet illető sürtü panaszok. E sulyos helyzetben is örömmel említjük föl, hogy iparunk terén visszaesést nem tapasztalunk és tagjaink kitartásában, áldozatkészségében bizva, reméljük, hogy iparunk továbbra is megmarad azon a magaslaton, amely neki a berendezés, kiszolgálás és kényelem tekintetében az európai fővárosok között az első helyet biztosítja. Az üzleti élet terén a lefolyt évben a következő nevezetesebb mozzanatokat észleltük: Áremelkedés mutatkozott a jégáruk terén azért, mert az 1901—1902. téli évad alatt fagy egyáltalán nem volt és a székesfőváros jégszükségletét ugyszólván kizárólag a műjéggyárak fedezték. Ennek következtében előre volt látható, hogy némi emelkedés áll be egyik igen fontos cikkünk: a fagyalt árában is. Társulatunk kellő időben érdeklődött az e téren mutatkozott fejlemények iránt és elnökünk személyes közbenjárásával is oda törekedett, hogy tagjainkkal szemben tulságos követelések ne támasztassanak. A fagyalt-árakban mindamellett beállott némi emelkedés, de ez a közönség körében semmiféle különös ellenkezésre nem talált. Jelentékeny leszálott az Auer-égők ára és némi eszkenés állott be a kártya-árakban, mindkét esetben azért, mert újabban ezen a téren is üdvös verseny fejlődött ki. Jóllehet tehát, hogy — miként említettük — iparunk helyzete távolról sem volt kielégítő, mindazonáltal a kávéházi ételek és italok árában emelkedés nem állott be és az a mozgalom, amely ily irányu célzattal három évvel ezelőtt megindult, konkrét alakot a lefolyt évben sem öltött.

II. Az ipari közigazgatás az 1902. évben.

A kávéiparról szóló szabályrendelet.

Már az 1901. évről előterjesztett jelentésünkben megemlítettük, hogy a székesfőváros törvényhatósági bizottsága az 1901. évi május hó 15-én tartott közgyűlésében letárgyalta és elfogadta a kávéházi ipar gyakorolása tárgyában készített új szabályrendeletet, melynek megalkotására társulatunknak az 1898. évben a kereskedelemügyi miniszterhez benyújtott emlékirata adta meg az alkalmat. Ez a szabályrendelet tartalmazza mindazokat az intézkedéseket, amelyeket elnökünk közbenjárása folytán a hatóság iparunk és ipartársulatunk fejlődése érdekében vett föl. A lefolyt másfél év alatt, dacára elnökünk ismételt sürgetéseinek és dacára annak, hogy az ügy elintézését küldöttsegünk is kérelmezte, a szabályrendelet ügye végleges megoldást még mindeddig nem nyert. A folyó év elején ugyanis leérkezett a kereskedelmi miniszter urnak idevonatkozó leirata, amely az ügy érdemében állást nem foglalt, hanem elrendeli, hogy a szabályrendeletnek egyfelől a kávéházakra, vendéglőkre és szállodákra, másrészt a korcsmákra, sörházakra és pálinkamérésekre vonatkozó intézkedései különválasztassanak, más szóval, hogy a szállodás-, vendéglős- és kávé-iparra nézve külön szabályrendelet alkottassék. Habár ezáltal az ügy ismét halasztást szenvedett, kétségtelemnek tartjuk mégis, hogy a folyó évben az új szabályrendelet megalkotásától keresztül tudjuk vinni. A magunk részéről a további tárgyalások során is mindent el fogunk követni arra nézve, hogy eddigi álláspontunkat

főntarthatassuk és iparunk érdekében lehetőleg még több eredményt vívhatunk ki. Eljárásunk eredményéről azonban már csak a legközelebbi t. közgyűlésnek lesz alkalmunk beszámolni.

Az iptartörvény módosítása.

Már az 1898. évben előterjesztett emlékiratban felhívtuk a kereskedelemügyi miniszter ur figyelmét arra a körülményre, hogy az 1884. évi 17. törvénycikkből foglalt magyar iptartörvénynek az engedélyhez kötött kávé-siparra és az iptársulatokra vonatkozó rendelkezései nem felelnek meg a kívánalmaknak. Akkoriban a kereskedelemügyi miniszter csupán a vonatkozó törvényhatósági szabályrendelet módosítását rendelte el (és ennek az eredménye a fentemlített új szabályrendelet alkotása iránt megindított tárgyalás), mert a törvény revíziójával a kormány annak idején nem foglalkozott. Tudomásunkra jutott azonban, hogy az iptartörvény módosításának kérdése az 1902. évben teteszt öltött és a tárgyalások megindultak. Ennek folytán már az év közepén terjedelmes és alaposan megindokolt emlékiratot dolgoztunk ki, amelyben részletesen ismertettük, iparunk mai helyzetét és kifejtettük, hogy mily intézkedéseket várunk az új törvénytől iparunkra nézve. Ennek az emlékiratnak egész szövegét annak idején szaklapunkban közzétettük és azért e helyütt bővebb ismertetésére nem terjeszkedünk ki. Az 1902. évi október hó 31. napján küldöttségünk élén nyújtotta át elnökünk az emlékiratot dr. Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter urnak, aki azt az év vége felé kérelmünk-höz képest az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak, az országos iparegyesületnek és a székesfőváros tanácsának küldötte le véleményadás végett. Meg vagyunk győződve, hogy igazságos ügyünk mindezen helyeken méltányos elbírálásra fog találni; a tárgyalások folyamát mindenütt kötelesség szerinti figyelemmel kísérjük és a remélhetőleg kedvező eredményről a jövő évi rendes közgyűlésen lesz szerencsénk beszámolni.

A járdafoglalási ügy.

Számos éven át foglalkoztunk jelentéseinkben a járdafoglalási díjak ügyével, de csak a mult évben volt alkalmunk jelenteni, hogy a tulságosan magas díjak leszállítása iránt megindított eljárásunk eredményre vezetett. A belügyminiszter ur a székesfővárosi törvényhatósági bizottsága által fölterjesztett új díjszabást csak április hónapban hagyta jóvá és minthogy az érvényben lévő szabályrendelet értelmében a díjakat február hó 15-ig kell befizetni, tagjaink az 1902. évre esedékes díjakat még a régi, magasabb díjszabás szerint fizették be. Nyomban a miniszteri jóváhagyás után kérvénnyel fordultunk a székesfőváros tanácsához és kérelmünk folytán a tanács az 1902. évi május hó 6-án 91,110 sz. a. kelt határozatával utasította a kerületi előljáróságokat, hogy a fölsőlegesen befizetett díjakat hivatalból utalványozzák vissza. Ily módon tagjaink a sok személyes utánjárástól és kérvényezéstől megszabadultak. Minthogy a husvéti ünnepek márczius hó utolsó napjára estek: az elnökség közbenjárása folytán a székesfőváros tanácsa az 1902. évi márczius hó 27-én 64,001 sz. a. kelt határozatával megengedte, hogy társulatunk tagjai a járdát április 15-ike helyett már márczius hó 30-án elfoglalhatták. Amíg tehát az előző évben számos tagunk ellen kihágási büntető eljárás tétetett folyamatba a korábbi járdafoglalás miatt, ezáltal egyetlen egy tagunkat sem érte büntetés: a jövőre nézve pedig kieszközöltük a szabályrendelet oly értelmű módosítását, hogy a járdafoglalási idény április 1-étől október 31-éig tartson, miáltal minden további zaklatásnak elejét vettük.

Az italmérsi illeték újabb megállapítása.

Az 1899. évi 25. t.-cz. értelmében az italmérsi illeték tudvalevőleg három évre állapították meg. Az 1900—1902. évi ciklus lejárván, a pénzügyi hatóság összeírta az italmérsi illetéket és a kerületi biztosok jegyzékeiket beküldötték a közigazgatási kerületek szerint illetékes előljáróságokhoz, ahol is azok az észrevételek előterjesztése végett közszemlére tétettek. E körülményekről tagjainkat kellő időben körlevél útján értesítettük és a szükséges felvilágosításokat az elnökség esetenként szóbelileg külön is megadta. Az illeték kivetése az év végéig nem történt meg, azért arról csak a jövő évi jelentésünkben lesz alkalmunk beszámolni.

A sűtőipar vasárnapi munkaszünete.

Az elnökséghez több oldalról is a bejelentés érkezett, hogy a kereskedelemügyi miniszter a sűtőipar vasárnapi munkaszünetét tekintetében érvényben lévő rendelkezés két módosítja és kimondja, hogy a sűtőműhelyeknek vasárnap reggeltől hétfő reggelig szünetet kell tartaniok. Ez a terv iparunkat is érdekelte, mert a munkaszünetnek az említett módon való megoldása esetén egyfelől vasárnap délután, másrészt pedig hétfőn reggel a kávéházakban friss sütemény nem lett volna kapható. Kérvénnyel fordultunk tehát a kereskedelemügyi miniszterhez az iránt, hogy a tervbe vett intézkedést, mely a kávé-iparnak nagy kárára lett volna, ejtse el és ezen kérvényünk a kívánt eredménnyel is járt.

Egyéb ügyek.

Abból az alkalomból, hogy a székesfővárosi rendőrség több kisebb kávéházi fizetben razziait tartott, kérvénnyel fordultunk

a főkapitány urhoz az ilyen eljárás mellözése iránt. Fölvívást intézett az elnökség a társulat tagjainhoz az iparhatóság megbízottak választásában való részvételre nézve; végül pedig a hírlapok közleményeivel szemben megállapította és a tagokkal tudatta, hogy a belügyminiszter oly értelmű rendeletet, mely szerint a kávéházakban csak 40 éven fölüli pénztárosnók lettek volna alkalmazhatók, nem adott ki.

III. Az egyesület belső ügyeiről.

Iptartársulatunk a lefolyt évben is következetesen haladt céljai felé. A választmány és ennek élén a társulat elnöke mindent elkövetett, hogy egyfelől a pénztári egységet föntartsa, az iptartársulat törzsvagyonát és segélyalapját gyarapítsa, másrészt pedig, hogy a társulat erkölcsi tekintélyét növelje és a tagok, valamint azok összességének jogos érdekeit mindenkor megvédelmezze. Nem szerénytelenség tehát, ha most, a t. közgyűlés előtt, nyíltan bevaljuk, hogy a társulatnak a lefolyt esztendőben is hűséges sáfárjai voltunk. A következőkben a társulati életnek rövid ismertetését adjuk és mindenekelőtt megemlítjük, hogy

a mult évt rendes közgyűlés

márczius hó 10-én folyt le Gundel János tagtársunk István főherceg szállodájának nagytermében, a tagok élénk részvétele mellett. Közgyűlésünket Gelléri Mór kir. tanácsos ur, az országos iparegyesület igazgatója is megtisztelte jelenlétével, a felügyelő iparhatóság képviselőiben pedig Goreczky Zsigmond IV. ker. előjáró-helyettes urat üdvözölhettük ezuttal is körünkben. A közgyűlés mindvégig a legteljesebb rendben folyt le és a megejtett részleges választások során a kijelölő-bizottság jelöltjei nyerték el a többséget. Május hó 12-én az iptartársulat részben megújult választmánya és felügyelő bizottsága megtartotta első ülését és a társulati működés az egész éven át zavartalanul folyt.

A segélyalap.

Segélyalapunk az 1901. év végén 4803 korona 23 fillér tőkéből állott. Ennek gyarapítására a lefolyt éven át is mindent elkövetünk és sikerült is a pártoló tagok számát gyarapítanunk, amennyiben váradí Rády János kártyagyáros ur 100 korona évi járulékkal a tagok sorába lépett. Ezenfelül Lappert Antal ur (Némái Antal elnök jubileuma alkalmából) újabb 100 koronával gyarapította eddigi alapítványát, Némái Antal elnök pedig jubileuma alkalmából (amelyről alább már részletesen megemlékezünk) 200 koronával járult az alapoz. Végül pedig mindazon pártoló tagok, kik évi járulékot ajánlottak föl (az alább közölt részletes kimutatás szerint) tagsági díjaikat a lefolyt évben is befizették és ilykép segélyalapunk az 1902. évben (ideszámitva a tőkésített kamatokat is) 1383 korona 28 fillérral gyarapodott, vagyis az év végén 6191 korona 51 fillér tőkéből áll. Az alap kamatai alapszabályaink 24. §-ának rendelkezése szerint segélyezésre csak akkor használhatók fel, ha a tőke a 10.000 koronát elérte. Kedves kötelességet teljesítettünk, amidőn segélyalapunk gyámolítóink szives támogatásukért e helyen is hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Segélyek és adományok.

Az 1901. évben társulatunk még csak 3 szegényt részesített állandó segélyben, a lefolyt évben azonban ez a szám ötre emelkedett. Ezen érdemes szegények segélyét a társulat folyó bevételéből fedezték. Rögtöni segélyben 3 elszegényedett tagot és 2 volt tag özvegyét részesítettük. Adományokkal támogattuk a vakokat gyámolító egyesületet, a Stefánia gyermek-kórház-egyesületet, a fővárosi tisztviselők és hivatalnokok otthonát, a kávésszögek karácsonyra ünnepegyét, a budafoki szegény-menhelyet, az országos pinczéregyesületet a fővárosi hivatalszolgák egyesületét stb. Külön említjük meg, hogy adománnyal járultunk az amerikai magyaroknak a nemzeti szövetség által küldött magyar zászló költéségeihez is.

A hivatalos lap ügye.

Arra való tekintettel, hogy a társulati életről a tagok minél könnyebben értesülhessenek, az 1902. évi május hó 12-én tartott ülésünkben a „Magyar Vendéglős és Kávésipar“ című szaklapot, mely társulatunk ügyeit eddig is hiven és lelkiismeretesen képviselte, a hivatalos címzettel ruháztuk fel és részére nyomtatási költségeinek fedezésére 240 korona évi általánost szavaztunk meg. Ezt az összeget, mint állandó kiadást, most már az alább előterjesztett költségvetésünkbe is fölvtettük.

A kávé-sgyűjtő ügye.

Az Unio magyar általános gyufagyár részvénytársaság által forgalomba hozott kávésgyűjtő jövedelméből a lefolyt évben 300 korona folyt be. Ezen összegből 200 koronát segélyalapunkhoz, 100 koronát pedig karácsonya-alapunkhoz esatoltunk. E helyütt külön is fölkérjük t. tagjainkat, hogy a kávé-sgyűjtőnek minél nagyobb mérvű használata által ezen részükről áldozatot nem is igénylő módon és arra való tekintettel, hogy a kávé-sgyűjtő minőség és ár tekintetében is versenyképes — jótékony alapjaink gyarapodását elősegíteni sziveskedjenek.

A társas-vacsorák intézménye és a karácsonyfa-alap.

A múlt évi rendes közgyűlésünk behatóan foglalkozott a társasvacsorák ügyével és azt határozta, hogy ez az intézményünk továbbra is fentartassék. Ennek folytán — a téli hónapok minden első hétfőjén — megtartottuk társas összejöveteleinket, melyeken tagjaink és azok üzleti barátai mindig igen szép számmal jelentek meg. Minden egyes alkalommal folyt a gyűjtés karácsonyfa-alapunkra, a mely a lefolyt éven át az időközi kamatokkal együtt 438 korona 92 fillérrel növekedett és az év végén 1772 korona 62 fillér tökéből állott. Ezen alap kamatai, ha a tőke a 2000 K-t elérte, a kávésségédek által évenként rendezett karácsonyi fölrüházás céljaira fordíthatnak.

A hivatalos helyiség bérének leszállítása.

Az ipartársulati iroda céljaira bérelt hivatalos helyiség 1100 korona bérének leszállítása iránt a háztulajdonosnál levél útján, majd pedig elnökünk személyes közbenjárásával is lépéseket tettünk, ez az eljárás azonban — sajnálatunkra — nem járt eredményvel.

Kossuth Lajos századik születésnapjának ünnepe.

A lefolyt év szeptember havának 21-ik napján ünnepelte a nemzet Kossuth Lajosnak, hazánk legnagyobb fiának, születése századik évfordulóját. Ipartársulatunk is méltóan vette ki részét e nagy nemzeti ünnepből: a társulat tagjaiból alakított küldöttség az elnök vezetésével a zászló alatt vett részt abban a menethen, a mely az évforduló napján a nagy hazafi sirjához kivonult és elnökünk letette a sirra társulatunk koszorúját, jelétül annak, hogy társulatunk hazafias lelkesedéssel adózik a haza megmentőjének, a polgári erények soha el nem tűnő mintaképeinek.

A szállodások nemzetközi egyesületének közgyűlése.

Pár nappal a Kossuth-ünnepély után, szeptember 24-én, kezdetét vette a szállodások nemzetközi egyesületének közgyűlése és megkezdődtek az ezzel kapcsolatos ünnepélyek. A budapesti szállodások, vendéglősök és keresmárosok ipartársulata, amelynek meghívására az idegenforgalom szempontjából oly kiválóan fontos közgyűlés — ezuttal először — tartott meg a magyar székesfővárosban, társulatunkat szíves hangon tartott levélben hívta meg az ünnepségekben való részvételre. A magunk részéről a társulat elnökségét biztuk meg képviselőnkkel és annak tagjai mindvégig részt is vettek a felejtethetlen szép ünnepségekben, amelyeknek rendezésével a budapesti testvér-ipartársulat elévülhetetlen érdemeket szerzett nemcsak az ipari de egyuttal a haza és a székesfőváros érdekei körül is. A külföldi vendégek bucsu-lakomáján elnökünk lelkes beszédben tolmácsolta társulatunk tagjainak üdvözlését.

Az idegenforgalmi egyesület.

Meg kell még emlékeznünk arról a mozgalomról, amely a lefolyt évben a székesfőváros nagyérdemű polgármesterének kezdeményezése folytán megindult. Célja volt ennek egy idegenforgalmi egyesület alakítása, hogy a külföld érdeklődése hazánk természeti és művészi szépségeiben gazdag fővárosa és vidéke iránt fölkeltesse. Hozzánk intézett fölhívás folytán készségesen jelentettük ki, hogy társulatunk az egyesületbe 500 koronás alapítvánnyal belép, — e határozatunk végrehajtására azonban nem került a sor, mert a szépen kidolgozott terv a társadalom közönyösségén hajótörést szenvedett és az illetékes körök az eszmét egyelőre legalább elejtették.

Némai Antal elnök jubileuma.

Ipartársulatunk elnöke az 1877. évi december hó 10 napján lépett be mint egyszerű tag társulatunk kötelékébe. Az 1879. évben már a választmányi tagok között találkoznak nevével és az 1889. évi márczius hó 15-én tartott közgyűlésünk az elnöki székbe emelte azt a férfit, akinek nevéhez társulatunk fölvirágzásának, erkölcsi és anyagi gyarapásának korszaka fűződik. Az 1902. évi június hó 9-én tartott ülésünkben jelentette be Harkai Mór elnök, hogy az év vége felé, december 10-én lesz Némai Antal társulati működésének huszonötödik évfordulója. Nyomban elhatároztuk, hogy e nevezetes napot méltó módon megünnepeljük és attól kezdve a választmány, az alelnökkel élen szakadatlanul működött, hogy az ünnepély sikerét előmozdíthassa. Az ünnep napján, déli 12 órákor a póttagokkal is kiegészített választmány az alelnök vezetésével tisztelgett az ünnepelnél, átnyújtva a társulat ajándékát, egy remek kivitelű díszalbumot, melyet a társulat összes tagjai aláírtak. A délelőtti folyamán elnökünk még több egyesület tisztelgő küldöttségét fogadta. Este a Hungária-szálló nagytermében fényes díszlakoma volt, amelyen a társulat összes tagjai megjelentek és a közélet notabilitásai is nagy számmal vettek részt. A székesfőváros törvényhatóságát Márkus József főpolgármester, Matuska Alajos alpolgármester, dr. Bárczy István, Piperkovits Bátor, dr. Vaszilievits János tanácsnok és Pesti Ferenc ker. előjáró, továbbá dr. Melly Béla, Goreczky Zsigmond

és dr. Seregi Zoltán tanácsjegyzők képviselték; ott voltak Rákosi Jenő az Otthon elnöke, főrendiházi tag, Gelléri Mór kir. tanácsos, az országos iparegyesület igazgatója. Különös jelent meg a vendéglős-ipartársulat részéről: Glück Frigyes, Stadler Károly, id. Kammer Ernő, és több más tag részvételével, továbbá az orsz. nyugdíjintézet részéről Bokros Károly elnök vezetés alatt; képviselve volt a belvárosi Saskör Boross Soma, Dobrovzsky Ágoston, Kramer Miksa és Krammer Károly törvényhatósági bizottsági tagokkal, a szaksajtó dr. Solti Ödön, Barta Béla és F. Kiss Lajos szerkesztőkkel, továbbá a budapesti kávésségédek betegsegélyző-pénztára és az országos pinczéregyesület is. Társulatunkhoz és elnökünkhöz a jubileum alkalmával számos üdvözlő levél és sürgöny érkezett, köztük a bécsi kávéspartársulat lelkeshangu átirata és sürgönye, a budapesti vendéglős-ipartársulat üdvözlőlevele stb. A lakomán számos lelkesült felkészítő hangzott el, kiemelve Némai Antalnak a haza, a főváros és az ipar téren szerzett hervadtatlann érdemeit. Társulatunk azonban a múlt ünnepségeken kívül maradandó emlékekkel is leróni tartozik elnöke iránt értezt halálját és szeretetét. Ez okból az 1902. évi december hó 23-án tartott ülésünkön egyhangulag elfogadtuk Harsányi Adolf tagtársunknak azt az indítványát, hogy a társulat Némai Antal nevére a segélyalaplánál 2000 koronás külön alapítványt tegyen, melynek kamatait elnökünk évről-évre egy érdemes elszegényedett tagnak, vagy ily tag özvegyének ítélnesse o. a. A vonatkozó alapító-levelet a mai napirend során egyidejűleg előterjesztve kérjük a t. közgyűlést, hogy határozatunkhoz hozzájárulni szíveskedjék.

Az országos színészakadémia növendékeinek segélyezése.

Dr. Varadi Antal, az országos színészakadémia igazgatója azzal a kérelemmel fordult hozzánk, hogy az intézet szegénysorsu növendékei részére tagjainknál ingyenes uszonnát, vagy reggelit eszközöljünk ki. Fölhívásunkra több tagunk, névszerint Hevesi és Laukó, Schanzer Samu, Kobelt Gyula, Harkai Mór, Berger Leó, Strausz Antal, Tihanyi József, Katona Géza, Kohn Bernát, Weinberger Lajos, Weingruber Ignác, Grüneck Gusztáv, Grosz Samu, Harsányi Adolf és Ferencz urak voltak szívesek a kérelemnek eleget tenni, amiért nemcsak az intézet igazgatója, hanem a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a hivatalos lap útján nyilvánosan is köszönetét nyilvánította.

Társulatunk jötevei.

Különös hálával emlékezünk meg Kleiner Ármin urról, a budapesti légszergyarak nagyérdemű igazgatójáról, ki nemcsak a hivatalos helyiségünk fűtésére szükséges pürszenet bocsátotta ez évben is rendelkezésünkre, hanem hivatalunk részére egy légszecsilárt is adományozott s fölszereltetett, ezenfelül pedig az elfogyasztott légszecs árának megfelelő összeggel segélyalapunkat is szíves volt gyarapítani. Köszönetünket nyilvánítjuk Gallia Vilmos urnak, a magyar gáz-izzófény részvénytársaság érdemes igazgatójának, ki hivatalos helyiségjeink légszecsillárait Auer-rendszerű égőkkel fölszereltetni és egész éven át díjmentesen jókarban tartani szíveskedett.

A vagyoni állapot.

A jelentésünk elején említett közgazdasági válság társulatunk anyagi helyzetén is némileg érezhető volt. A takarékpénztárak már az év elején leszállították a kamatlatbat és csak elnökünk személyes közbenjárásának köszönhető, hogy alapítóknak még a mai viszonyok között is 1844 korona 95 fillér kamatot jövedelmezett. Csökkenés mutatkozik a beíratási díjaknál is ugyan-csak azért mert a válságos időkben az üzletek terén kevés változás állott be. A lefolyt év 6504 korona 35 fillér bevételével szemben 4705 korona 75 fillér kiadásunk merült föl, a kezelési maradvány tehát 1798 korona 60 fillér. Az alább közölt részletes kimutatásunk szerint az ipartársulat törzsvagyona 51,438 korona 27 fillérből áll, ami szemben az 1901. év végén volt 49,737 kor. 67 fillérrel 1700 kor. 60 fillér gyapodást tüntet föl. A társulati vagyon és a segélyalap együttes végösszege 68.629 kor. 78 fillér. Az 1903. évi költségvetésben a bevételek 5962 koronával, a kiadások 7574 koronával szerepelnek, az egyenleg tehát 612 korona hiányt tüntet föl, aminek oka az, hogy a segélyalapra átutalando 2000 korona külön kiadás is a költségvetésben szerepel. Ez az összeg a fent kitüntetett alaptökéből lesz pótlando. A kiadások között mint új tétel szerepel a hivatalos lap részére megszavazott 240 korona átalány is.

Statisztika.

A tagok száma az 1901. év végén 176 volt. Az 1902. év folyamán belépett 28 új és illetve folytatolagos tag kilépett 23 tag, maradt az év végén 177 t. g. Az év folyamán Pohl Károly, Schanzer Samu és Kutschera Mihály tagtársainkat, továbbá Bastár Ágoston régebben kilépett tagunkat ragadta el a halál. Mindezen érdemes kartársaink emlékeit jegyzőkönyvünkben megörökítettük és gyászoló családjaikhoz részvétiratot intéztünk. Az ipartársulat irodájába 298 ügdarab érkezett be, amelyek még az év folyamán egytől-egyig elintéztettek és így hátralék nem maradt. A választmány 7 ülést tartott és elintéztett 78 ügyet.

A közgyűlés elé tartozó választások.

Az 1900. évben megválasztott elnökségnek, továbbá a választmány ugyanakkor megválasztott és még ki nem sorsolt 6 tagjának, az összes választmányi póttagoknak, a felügyelő-bizottság rendes- és póttagjainak megbízatása lejárván, a lelépő tisztikar a t. közgyűlés rendelkezésére bocsátja mandátumát. Ezen állásoknak betöltését, valamint a budapesti kávésszékdek betegsegélyző pénztárának közgyűlésébe kiküldendő 30 tagnak megválasztását a kijelölő-bizottság megállapodása kapasan a mai napirendre fölvevük. Hálás köszönetünket nyilvánítjuk a lefolyt három éves ciklus alatt irányunkban megnyilvánult kitüntető bizalomért és tisztelettel kérjük a mélyen tisztelt közgyűlést, hogy jelentésünket tudomásul véve, részünkre a felmentvényt megadni méltóztassék. Kelt Budapesten, az 1903. évi február hó 12. napján tartott ülésünkben.

A választmány.**MEGHIVÁS.****A Budapesti Kávés-Ipartársulat**

1903. évi márczius hó 9-én délután 6 órakor az István főherczeg szálloda nagytermében tartja meg

88-ik RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a társulat t. tagjait ezennel meghívja

AZ ELNÖKSÉG.**A NAPIREND TÁRGYAI:**

1. Elnöki megnyitót.
2. A múlt évi rendes közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése.
3. Az 1902. évi zárószáma iás és évi jelentés előterjesztése és határozás a fölmentvény megadása iránt.
4. A folyó évi költségvetés tárgyalása.
5. A választmányi előterjesztése a segélyalpnál létesítendő alapítvány ügyében.
6. A szavazatszedő bizottság kiküldése.
7. Az elnöki, alelnöki, pénztárosi és ellenőri állások betöltése, valamint a választmányba 6 rendes- és 6 póttag, felügyelő-bizottságba 3 rendes- és 2 póttag választása.
8. A kávésszékdek betegsegélyző pénztárának közgyűlésére kiküldöttök választása.
9. Netáni indítványok.
10. Elnöki zárás.

Kivonat az alapszabályokból:

52. §. A közgyűlés határozatképes, ha legalább 25 tag van jelen. Ha a közgyűlés a tagok távollmaradása miatt meg nem tartható, az újabban összehívott közgyűlés, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül, határozatképes. Ily közgyűlésen azonban csak oly tárgyak felett lehet határozatot hozni, a melyek az elhalasztott közgyűlés napirendjére kitéve voltak.

A közgyűlés napirendjére ki nem tűzött indítványok csak akkor tárgyalhatók, ha azok 10 tag aláírásával és kellően indokolva a közgyűlés előtt 3 nappal az elnöknel írásban beadattak.

Közgyűlés után ugyanott társasvacsora. Teríték ára 4 korona.

Romlott borokat dohos, penész vagy hordó-izület és szagokat azonnal és feltétlenül megjavít a

BONORAL,

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad. A **BONORAL** úgy hat, mint valami derítő szer: a kellemetlen dohos izt tartalmazó alkotórészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja, úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható **Hatása biztos!** Ára egy hektóra **3 korona**, 5 hektóra **14 korona** használati utasítással. Kapható:

ERDŐS JENŐ gyógyszerésznél,

Egerben (Hevesmegye).

Eladó kávéház!

Kávéházamat, mely 22 év óta áll fenn a város legforgalmasabb helyén, nagyobb vállalat miatt azonnal eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál:

SUGAR MIKSA kávéháztulajd. Szeged, Dr. Rózsa palota.

MEGHIVÓ.

A „**KOLOZSVÁRI PINCZÉR-EGYLET**“ ez évi rendes közgyűlését, alapszabályainak 39. §-a értelmében, az egylet igazgató választmányának határozata szerint: **1903. évi márczius hó 27-ik napján Kolozsvárt, Szentegyház-utca 4. sz. alatt levő „Dréher-féle nagy söresarnokban“ fogja megtartani, ezen közgyűlésre az egylet összes tagjai meghívotnak. Az egyleti ügynök megválasztása is ezen alkalommal lesz foganatosítva.**

Kolozsvárt, 1903. február hó 16-án.

A „Kolozsvári Pinczér-egylet“ elnöksége.

MOLDOVÁN DÁNIEL, egyl. elnök.

TOMPOS IGNACZ, egyl. titkár.

- **TÖRVÉNYEK** •
- **RENDELETEK** •

A budapesti tanonc- és segédmunka-kiállítás szervezeti szabályzata.

1. §. A m. kir. kereskedelmi muzeum 1903. évben Budapesten helyi tanonc- és segédmunka-kiállítást rendez.

2. §. A kiállítás czélja:

1. a főváros tanonczképzésének jelen állapotáról tájékoztató bizonyosságot tenni s

2. ugy az iparos-tanonczokat, mint a segédeket előrehaladásuk és kézi ügyességük eredményének bemutatása által tökéletesedésre buzdítani,

3. §. A kiállítás érdekében a budapesti kereskedelmi és iparkamara, a m. kir. technologiai iparmuzeum, a budapesti ker. kir. iparfelügyelő, az ipartestületek, az iparos-tanoncz- és ipariskolák, valamint az ipari tanműhelyek igazgatói közreműködésre fognak kéretni, hogy az iparos-tanonczoknak és segédeknek részint közvetlenül, részint közvetve mestereik útján a kiállításban való részvétel körül tanácssal, példával és buzdítással segédkezzenek.

4. §. A kiállítás 1903. augusztus hó 20-án Budapesten a városligeti Iparearnokban nyílik meg s három hétig tart.

5. §. A kiállításban részt vehet minden Budapestben alkalmazásban álló iparos-segéd és minden iparos-tanoncz, a ki inaskodása utolsó, vagy utolsóelőtti évét tölti be.

6. §. Kiállításra elfogadotnak:

1. a tanonczok és segédek szakmabeli, sajátkezűleg készített rajzai és tervezetei megválogatva.

E czélból az összes mas- és segédiskolák tanfolyamának rajzai egybegyűjtendők s e rajzok közül a legjobbak kiválasztván, azok iskolánként lehetőleg akként csoportosítva mutatandók be, hogy az egyes csoportok egy-egy rajztanmenetet tüntessenek fel;

2. a tanonczok és s segédek által készített oly ipari tárgyak, a melyek a mindennapi szükségletre valók, könnyen eladhatók s az általános forgalomban ismeretesek. Kizáratotk tehát az ugynevezett remekék és azok a munkák, a melyek gyakorlati czélt nem szolgálnak.

7. §. A mennyiben a tárgy rendszerint rajz után készül, a tanoncz előbb a kiállítandó tárgy rajzát tartozik elkészíteni s azt az iskola igazgatójának bemutatni, a ki azt vagy önállólag, vagy ha rajzoktatási szakfelügyelő van alkalmazva, azzal egyetértőleg bírálja el. A kivitelhez csak a rajz jóváhagyása után fog. A tanoncznak a kiállítandó darabokat feltétlenül sajátkezűleg kell készítenie. Idegen beavatkozás igénybevétele tilos s gépet a munka elkészítésénél csak annyiban használhat, a mennyiben ennek folytán a munka a kézi ügyességnek megítélésére alkalmatlanná nem válik.

A segéd a kiállítandó munka műhelyrajzát is tartozik bemutatni. A segédnek meg van engedve a gépek használata is. A segédmunkáknál a kézügyesség és a gyakorlati élet változó követelményeihez való alkalmazkodás, az önálló felfogás és az alkotó képesség képezik az elbírálás tárgyát.

8. §. A 7. §. rendelkezéseinek komoly érvényesülése érdekében a kiállítási tárgy beszállításánál csatolandó a mester tanúsítványa is annak igazolására, hogy a tanonc a munkát idegen segítség és gép nélkül, avagy géppel és az utóbbi esetben mennyiben és végül mennyi idő alatt készítette. A rajzoknál mindezt az ipar-tanonc-iskola igazgatója és rajztanítója aláírással és az iskola pecsétjével igazolja.

A mesterek részéről a segítők munkáihoz csatolandó tanúsítványok pedig igazolnia kell azt, hogy a munkát saját rajza nyomán úgy részeiben, mint egészében maga készítette és hogy mennyi ideig dolgozott rajta.

A kiállításra szánt cikkek készítését az ipartestületek megbízottjai az illető műhelyekben időről- időre ellenőrzik s ennek jelétül a tanúsítványt ők is aláírják.

9. §. A kiállításban való részvételre a bejelentési ivatek a m. kir. kereskedelmi muzeum küldi meg az ipartestületeknek és szakintézeteknek, a melyek azoknak két-két példányban való kitöltéséről gondoskodnak. Az egyik példányt 1903. június hó 1-jéig a m. kir. kereskedelmi muzeumnak küldik be, a másikat kiállítók nyilvántartása és a bejelentett munkák elkészítésének ellenőrzése céljából megtartják.

10. §. Az ipartestületek, a szakintézetek a bejelentett munkák terveit szakértők bevonásával már előzetesen megbírálják s a mennyiben az előállítandó tárgy a szabályzat 6. §-ában körvonalozott szempontoknak nem felel meg, a kiállítót vagy végleg elutasítják, vagy más munka bejelentésére és elkészítésére szólítják fel.

11. §. A kész kiállítási tárgyakat maguk a kiállítók szállítják be a m. kir. kereskedelmi muzeumnak.

Az előző § alapján visszautasított kiállítónak jogában áll a munkáját saját költségén közvetlenül a m. kir. kereskedelmi muzeumnak beküldeni, a mely az Országos Iparegyesület s a m. kir. Technologiai Iparmúzeum meghallgatásával végleg dönt.

12. §. A kiállítási tárgyak legkésőbb 1903. augusztus hó 5-éig szállítandók be az Iparearnokba.

13. §. A kiállítási tárgyakat a bíráló-bizottság veszi vizsgálat alá és bírálja el. E bizottságba a m. kir. kereskedelmi muzeum, a m. kir. technologiai iparmúzeum, az országos iparegyesület, a budapesti kereskedelmi és iparkamara, a magyar iparművészeti társulat, a szakfelügyelők, az iparostanonc-iskolai igazgatók s az iparművészeti iskola, az állami felső ipariskola és a székesfővárosi iparrajziskola egy-egy képviselőt, a hazai ipartestületek központi bizottsága, az illető budapesti ipartestület és iparossegéd-szakegylet pedig, melynek szakmájába a megbírálandó tárgy tartozik, két-két tagot küldenek. Hivatalból tagjai a bizottságnak a két iparoktatási főigazgató és az ipari főfelügyelő. A bizottság elnökét a kereskedelemügyi m. kir. miniszter un nevezi ki.

14. §. A kiállítási tárgyak elhelyezéséről és elrendezéséről, a szükséges asztalokról, állványokról stb., a felügyeletről, biztosításról a m. kir. kereskedelmi muzeum gondoskodik, úgy, hogy ezek tekintetében a kiállítót semmi költség sem terhel.

A kiállítás elrendezése akként eszközölnöd, hogy a tanoncok tárgyai a segítőkétől elkülönítve legyenek feltüntetve.

15. §. A díjazás a tanoncoknál és a segítőkénél egyaránt háromféle és pedig:

1. aranyokmány,
2. ezüstokmány és
3. bronzokmány.

Egyes méltánylást érdemlő esetekben az okmányokon kívül pénzbeli jutalmak is kerülnek kiosztás alá.

A pénzbeli jutalmak nagyságát a bíráló-bizottság hozza javaslatba.

Különös figyelmet keltő segéd-munkák készítőit, illetve kiváló tehetségeknek bizonyuló segítőkét díjazáson kívül a bíráló-bizottság külföldi tanulmányozás és további szakkiképzés céljából ösztöndíjra ajánl a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak.

Elismerő oklevelet nyernek azok a rajztanárok is, a kiknek növendékei a gondos tanítás bizonyítékaképpen kiváló rajzokat mutatnak be.

Azokat a mestereket pedig, a kiknek inasai a kiállításra jeles képzettségük és kiválóan alkalmas munkájuk által kitűnnek,

a jury a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak oly czélből ajánlja figyelmébe, hogy az inasképzés terén szerzett érdemeiket — további buzdítás és példaadás okáért — elismerő levéllel jutalmazza.

16. §. A jutalmakat a kiállítók között a bíráló-bizottság osztja k.

17. §. A kiállított tárgyak eladását a m. kir. kereskedelmi muzeum díjmentesen közvetíti.

253/903. sz.

Jóváhagyom.

Budapest, 1903. február hó 3-án.

Láng Lajos,

kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

LOHR MÁRIA ezelőtti KRONFUSZ

csipke-, vegyszeti tisztító- és műfestő-intézet megnagyobbított **erművi szőnyeg-poroló- és szőrmeáru-megóvó intézettel.** Megbízások átvételnek: **VIII., Baross-utca 85. sz. főtelepen.** Fiók-üzletek: **IX., Kalvin-tér 9. V., Harminczad-utca 3. VI., Teréz-körut 39. VI., Andrássy-ut 16. VIII., József körut 2.** Telefon száma: 57—08.

Alapított 1834-ben.

Andrényi Kálmán utódai Aradon

ajánlják nagyobb részét saját termésű, nagy gondnal ápolat boraikat.

A **vámospécsi, vadkerti és gyoroki** családi törzsszőlők össztermése évente 4200—5000 hektolier tesz ki, melynek tekintélyes része nagyban mint szőlő, avagy must és mint ujbór a termelés helyén napi árban értékesítetik.

Aradi pinczék bőségesen el van látva a legolcsóbb boroktól kezdve a legkritkább, legnemesebb borfajokkal is.

Borminták, árjegyzék szerint.

Előnyárajánlatok postafordultával küldetnek.

KÖZGAZDASÁG

A Magyar Serfőzők Egyesülete f. évi február hó 23-dikán tartotta rendes évi közgyűlését. A szép számmal megjelent tagok Műnnich Aurél országgyűlési képviselő üdvözölte, a ki az ülést megnyitván, bemutatásra került az igazgató-tanács évi jelentése. E jelentés sajnálattal említi tel, hogy a lefolyt év ama rossz évek sorozatában, melyekről a hazai söripar már tetemes idő óta panaszkodik, egyike volt a legkedvezőtlenebbeknek. Az általános üzleti pangás, a rossz kereseti viszonyok és a kedvezőtlen időjárás következtében a sörtermelés az elmúlt évben ismét 176,733 hektoliterrel apadt. Az igazgatóság azzal zárja fejtegetéseit, hogy a szándékolt adóteherkönyvités kérdése mielőbb eldöntessék. A jelentés kapcsán felszólaltak Lichtblau Adolf, Hatvany-Deutsch Károly, ifj. Aich Ferenc és ifj. Hagenmacher Henrik hangsúlyozva annak a szükségét, hogy az adóteherkönyvités az egyesület által javasolt formában történjék meg. Műnnich elnök telvilágosítása után a közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette és az elnöknek, valamint az igazgató-tanácsnak köszönetet mondva, a felmentvényt megadta. A mérleg és vagyonskimutás tudomásulvétele után megejtették a választások. Egyhangulag megválasztottak három évre elnöknek Műnnich Aurél, alelnöknek ifj. Hagenmacher Henrik, az igazgató-tanácsba ifj. Aich Ferenc, tőszegi Freund Vilmos, gelsei Guttmann Vilmos, hatvani Hatvany-Deutsch Károly, Natter Ferenc, Pucher József, Stein Sándor, Tauber Mihály és Weiffert T. M. A megválasztottak nevében Műnnich elnök mondott köszönetet, mire a közgyűlés az elnök éltetése közben véget ért.

== Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindig lapunkra hivatkozni. ==

Az 1902. évi bortermés minősége. Tudvalevő dolog, hogy az 1902. évi abnormális időjárás és szőlőbetegségek a szőlő megérését lehetetlenné tették. Az éretlen szőlőből készült bor összetétele rendellenes és nem felel meg ama követelményeknek, a melyek az 1898. évi XXIII. törvénycikkhez kiadott végrehajtási utasításban megállapítva vannak. A Magyar Kereskedelmi Csarnok meggyőződve arról, hogy a bornak e rendellenes összetétele folytán a borüzlet megakadt, előterjesztést intézett a műbortörvény végrehajtásával megbízott belügyi, kereskedelmi és földmívelésügyi miniszterhez, a melyben számos borvizsgálatnak vegyi adatai alapján behatárolja, hogy az 1902. évi bortermésnek jelentékeny része oly vegyi összetétellel bír, melynek alapján ezt a bort a műbortörvény értelmében forgalomba hozni nem lehet. Hivatalos és magánvegyészek által beszerzett vegybizonylatokból kiténik, hogy az utolsó szüret termékeinek összevásárlása és raktáron tartása mily nagy veszéllyel fenyegeti a borkereskedelmet: mert a borhamisítási ügyekben mint III. foku hatóság ítélkező belügyminisztériumnak rendeletei értelmében, a törvény kellékeinek meg nem felelő bornak forgalomba hozása épp a borkereskedőknél a legsúlyosabban büntetendő. Az új bor pedig már eredeti természetességében sem felel meg a törvény kellékeinek s így e bor értékesítése lehetetlenné tétetik. A Magyar Kereskedelmi Csarnok a helyes érveknek és okoknak egész sorával demonstrálja az ebből származó helyzetnek tarthatatlanságát és ennek ugy a bortermelőkre, valamint a borkereskedőkre kiható súlyos voltát. Ezért fölkéri a kormányt, hogy az 1902. évi bor minőségét egy vegyészekből, termelőkől és kereskedőkből összeállítandó szakértőbizottság által állapítsa meg és e bizottság megállapításához képest intézkedjék, hogy a megállapítandó minőség az 1893. XXIII. t.-cz. alkalmazásánál az illetékes ténylezőknek irányadóul szolgáljon. Minthogy az új bornak rendellenes összetétele az osztrák érdekköröknél is azt a gyanút ébreszti, mintha oda a kikerülő bor hamisítva lenne, a fölterjesztésben igen helyesen kéri a Kereskedelmi Csarnok, hogy az Ausztriába való borkivitelünk érdekében a bizottság megállapodásának eredményét az osztrák kormányfővel is sürgetően közöljék.

Olaszország hordóborkivitele. Olaszország hordóborkivitelének mennyisége az 1902. év január—nov. hónapjaiban 1.062,798 hektolitert tett 30.862,500 líra értékben, mely kivitel az 1901. év ugyanezen hónapjaiban kivitt 1.070,875 hektoliterrel, illetve 31.124,967 líra értékkel szemben 8077 hektoliter, illetve 262,467 líra csökkenést mutat. Az Olaszországból a monarchiába behozott hordóbor mennyisége — az olasz hivatalos áruforgalmi statisztika szerint — az 1902. évi január—november hónapjaiban 446,054 hektolitert tett, vagyis 39,847 hektoliterrel többet, mint az 1901. év ugyanazon hónapjaiban. (2131.)

Boreladás.

Eladó 160 hektoliter vörös- és 100 h.-liter fehér bor. Klosterneuburgi mérő szerint a must cukortartalma átlag 19 fok. 1902-ik évi termés.

Magyarbéli Pincészet (Pozsonym).

A Színye-Lipóczi Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik

vese, húgyhólyag, húgydara és kösvénybántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csíramentes!
Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

MIKLÓS MÁRTON

czipész és orthopád-czipők készítője
BUDAPEST, VI., Dessewffy-u. 37.

Elvállal igen jutányos árban bármely e szakmába vágó munkát. Az orvos urak rendelkezé-
re

fájós lábakra

a legpontosabb kivitelben és igen olcsón készítem az orthopád-czipőket. **PINCZÉREK** és a sok járással foglalkozó munkásoknak specialista vagyok.

• KÉRDÉSEK és • • FELELETEK •

Ezt a rovatot állandóan vezetjük. A hozzánk intézett kérdéseket közzéteszük s ha azokra olvasóink részéről válasz nem érkezik, a szerkesztőség gondoskodik róla hogy megbízható szakemberek feleljenek meg rájuk.

Kérdések:

14. sz. kérdés. Mi oka lehet a borok megbetegedésének?
15. sz. kérdés. Hány foku finomított szesz használatát engedi meg a bortörvény? Milyen hőfoknál érnek meg a borok gyorsabban?
16. sz. kérdés. Hogyan kell a régi dugókat felfrissíteni?

Feleletek:

Felelet a 14. sz. kérdésre. A borok megbetegedésének okai nagyon különbözők lehetnek, annak, hogy bora záptojásszagúvá lett, oka az, hogy az erjedő mustba kén jutott, mikor is az erjedés folyamán a kénből kénhidrogén nevű gáz keletkezik, mely a borban elnyelve marad és kellemetlen szagát okozza. Kén kerülhet a mustba, illetőleg a hordóba kénezés alkalmával, ha a kén egy része lecsapog és nem ég el, vagy ha a fűrtöket kénnel beporoztuk. A faszén hatása azon alapszik, hogy gáznemű anyagokat — ez esetben a kénhidrogént — likacsaiha felveszi és ott tartja, tehát a borból elvonja. A bor szagtalanítását különben elérheti az által is, ha a bort néhányszor oly módon fejtí, hogy levegővel jól keveredjék; a kénhidrogén ilyenkor elszáll a levegőbe. Ha azután a boron még érezhető egy kevés kellemetlen záptojásszag, akkor — és ezt borával most is megteheti — fejtse át gyengén kénezett hordóba. A kén elgetésekor keletkező kénessav megbontja a kénhidrogént, úgy, hogy kén válik le. A kiválótt finom poralaku kénről a bort megtisztulása után le kell fejteni. 2. A sillerborok lefejtésénél a kénezett hordókat elég ugyan hideg vízzel jól kimosni, ha a hordók különben teljesen tiszták, de jobb, ha ki lesznek forrázva. Ha a bornak nincs baja, akkor a hordót nem kell bekéneznii mielőtt a bort belefejtjük. 3. Aszu, számorodni borok, csemegeborok, pecsenyeborok a finom jó évbéli fajborok, a többi asztalibor. Sillerbor rendszeren csak asztalibor számba jöhet.

Felelet a 15. sz. kérdésre. A bortörvény csak legalább 95 foku finomított szesz használatát engedi meg. Ha 1—2%-nál több szeszt tesz törkölyborába, akkor a szesz igen kiérezhető lesz belőle. Több cukrot kellett volna használni, az leghelyesebb lett volna. Magasabb hőfoknál a borok gyorsabban megérnek, de nagyobb gondot is igényelnek, a mennyiben magasabb hőmérséknel könnyebben megezetesednek, megvirágosodnak stb., mint alacsonyabb hőmérséknel. 10—12 R. a legmegfelelőbb hőmérsék.

Felelet a 16. sz. kérdésre. Régi használatlan, hevert és ennek folytán kiszáradt, bepiszkolódott dugókat, minthogy a legveszedelmesebb anyagokat tartalmazhatják, minden további kezelés nélkül vagy egyszerű leöblögetés után használathoz venni nem ajánlatos. De egyszerűen eldobni őket viszont pazarlás volna, mert főleg nagy üzemenél az ily elszórt vagy használathoz

kimaradt dugók évek alatt ezer- és tizezerszámra gyűlnek össze s így nem csekély értéket képviselnek. Az ily dugókat külön és szigorúan betartandó kezelésnek kell alávetni, hogy az azokba felszivódott kártékony anyagokat, esetleg pók vagy más rovarok petéit, excrementumait stb. hatálytalanítsuk. A francia közegészségügyi tanács eddig szigorúan tiltotta ily dugók használatát emberi fogyasztásra szánt folyadékoknál, de újabban Guignard javaslatára többféle fertőtlenítő eljárást engedélyezett. Az első a dugóknak gőzzel való kezelése 2—3 légnyomás mellett. Azonkívül ajánlja a következőket: a dugók egynegyed óráig tartó forralását 20%-os szódaszivben; egyszerűen kénsavval savanyított hideg vizben tartandók több órán keresztül a dugók; a dugók többiben forró vízzel lemosandók. Mindezen eljárásoknál gondoskodni kell róla, hogy a dugók alkalmas szerkezet segítségével a folyadékban elmerülve tartassanak. Kénsavval vagy chlormészszel színtelenített dugókból ezen mérgező anyagok megfelelő módon eltávolítandók. Bármiként kezelt régi dugók azonban esakís „felfrissített dugók” néven hozhatók forgalomba.

Egy igen jól működő

hydrür világító-gép

30—30 AUER-lángra berendezve, teljes felszereléssel
jutányosan eladó. Részletes felvilágosítást nyújt:

KLEIN J. kávé, Veszprém.

A legjobb borviz!

a Kristály ásványviz

Árjegyzék kívánatra mindenható díjmentesen küldetik. Vidékre 25 vagy 50 üveges ládák; a fuvardíjat oda és az üres üvegekért vissza fizeti a Szt.-Lukácsfürdő Kútvállalat Budán.

• VEGYES HIREK •

Hátralékos vidéki előfizetőinket kiknek előfizetése lejárt, tisztelettel felkérjük, hogy az előfizetési összeget lapunk kiadóhivatalához szíveskedjenek beküldeni, mert különben a lap további küldését beszüntetjük.

— **Meghívó** a Budapesti szállodások, vendéglősök és korezmárosok ipartársulata és a Budapesti pinczér-egylet tagjai által 1903. évi márczius hó 4-én a Royal nagyszállóba összes termeiben rendezendő játékonnyelű bálra. Személyjegy 6 korona. családjegy (1 ur, 3 hölgy) 10 korona. Bálanya: *Kovács E. M.-né*. Az ipartársulat részéről: *Gundel* János bálelnök, *Glück* Frigyes és *id. Kammer* Ernő tiszteletbeli elnökök, *Petanovics* József rendezőbizottsági elnök, *Fürst* Tivadar pénztárnok. A Pinczér-egylet tagjai részéről: *Mittrovácz* Adolf elnök, *Stölerel* Nándor alelnök, *Varga* István jegyző, *Gelbman* András pénztárnok. Kezdeté 9 órakor. Felülfizetések, a játékonnyelű iránti tekintetből, köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A tiszta jövedelemnek a vendéglősök ipartársulatát illető fele a szakiskola fenntartására fog fordítottatni. A tiszta jövedelemnek a pinczér-egylet tagjait illető feléből 15%-a a szakiskola fenntartására, 15%-a az orsz. v., k. és pinczér-nyugdíjintézet javára, 15%-a az „Erzsébet királyné” emlékműre, 55%-a pedig, fenntartás mellett, a budapesti pinczér-egylet javára fog fordítottatni. Jegyek a meghívó előmutatása mellett váltakozók: az ipartársulati irodában (IV., Hímző-utca 1.); Fürst Tivadar pénztárnok úrnál (IV., Vármege-utca 1. sz.); továbbá minden szállodában, vendéglőben és este a pénztárnál. Rendezőbizottság az ipartársulat részéről: *Aich* János, *Appl* János, *Barabás*

József, *Bittner* Alajos, *Bittner* József, *Blaschka* István, *Bokros* Károly, *Brückner* József, *Burger* Károly, *Buzik* András, *Bessenyei* Géza, *Belatini* Braun Arthur, *Braun* Jakab, *Braun* Nándor, *Barta* Béla, *Berkovitz* János, *Czettel* Gyula, *Döcker* Ferencz, *Deutsch* J. Károly, *Deutsh* Pál, *Doktor* László, *Ebner* Ferencz, *Ehm* János, *Feith* Tamás, *Frenkl* Gyula, *Auerbach* Fischer Gyula, *Förster* Konrád, *Foltin* Antal, *François* Lajos, *François* Cézár, *Fejér* Gyula, *Glöck* Erős János, *Gürsch* Ferencz, *Gregorits* Ferencz, *Gundel* Károly, *Hell* József, *Herz* Rezső, *Hermann* J. L., *Horváth* János, *Holstein* Zsigmond, *Holstein* Armin, *Höllriegl* György, *Herzer* Konrád, *Horváth* Nándor, *Herz* Gyula, *Hruska* János, *Illits* József, *Jahn* Ede, *Janisch* Alajos, *Jelinek* Antal, *Karikás* Mihály, *Kapsz* József, *Kapy* Miklós, *Kerschánz* Ferencz, *Klivényi* Ferencz, *Klosz* Hermann, *Koch* József, *Kovács* E. M., *Krist* Ferencz id., *Krist* Ferencz if., *Keréz* Ferencz, *Kramer* Miksa, *Koczor* Rezső, *Körber* Ferencz, *Kucsera* Richárd, *Kuncz* Ferencz, *Kuncz* Károly, *Kommer* Ferencz, *Kommer* Antal, *Kommer* János, *F. Kiss* Lajos, *Lippert* Lajos, *Lobmayer* M. K., *Lantos* Lajos, *Leheti* József, *Leheti* Antal, *Máday* Alajos, *Maloschik* Antal, *Maloschik* János, *Marschal* József, *Mayer* Ferencz, *Mayer* József, *Mehring* Rezső, *Mössmer* Ferencz, *Müller* Antal, *Molnár* István, *Moszer* Károly, *Memény* Béla, *Neisiedler* Géza, *Nosek* Ignác, *Palkovics* Ede, *Páris* Vilmos, *Petz* Károly, *Pelzmann* Ferencz, *Poppel* Miklós, *Prindl* Nándor, *Rajágh* Lajos, *Rácsky* János, *Reinprecht* Alajos, *Riegel* Gusztáv, *Salacz* Nándor, *Seich* Károly, *Seltenmayer* Gusztáv, *Simon* Pál, *Skoupil* József, *Solti* Ödön dr., *Sprung* János, *Stadler* Károly, *Steger* Károly, *Stöckl* Tamás, *Sturm* József, *Schaffhauser* Endre, *Schnell* József, *Schmidt* Rezső, *Schmidt* Károly, *Schwarzer* Ferencz, *Svertetzky* Gáspár, *Tóth* József, *Teasdale* Ottó, *Törley* R. József, *Vincze* Lajos, *Wagner* Vilmos, *Wampetits* Ferencz, *Weisz* Antal, *Werler* Lajos, *Wilburger* Antal, *Wilburger* Károly, *Wirth* Ferencz ifj., *Wurglits* Vilmos. Rendező-bizottság a pinczér-egylet tagjai részéről: *Almásy* Károly, *Baar* Ferencz, *Baar* József, *Baldauf* Mihály, *Benger* János, *Bernhardt* Ferencz, *Böhm* Emil, *Csermák* József, *Csermák* Károly, *Csizmazia* Antal, *Csizmadia* János, *Danning* György, *Danning* Sebestyén, *Dékány* Sándor, *Doffing* Frigyes, *Duchony* János, *Ebenhöh* Károly, *Ecker* János, *Ekker* János, *Frenreisz* Ede, *Fuchs* Ferencz, *Fuchs* János, *Fülöp* János, *Gaál* Andor, *Gebauer* Antal, *Gelbmann* András, *Gerstner* Jakab, *Grosz* József, *Grosz* Samu, *Gutheil* Aladár, *Hammer* József, *Haraszt* Miklós, *Haubel* József, *Herkner* Ferencz, *Hübner* Ferencz, *Holesák* János, *Holub* Rezső, *Illausik* Antal, *Immenček* János, *Jureczki* Vilmos, *Killár* Ferencz, *Kinzi* Antal, *Kiss* Henrik, *Kittel* Nándor, *Kommer* Béla, *Koltay* Kálmán, *Kolb* Gusztáv, *Kovácsik* Ignác, *König* Jakab, *Körössy* József, *Kövényi* István, *Krassy* Bódog, *Kratochvill* Ede, *Kretschmer* Ferencz, *Kurcz* József, *Labes* Frigyes, *Langhanns* Gusztáv, *Leitgeb* József, *Lengruser* József, *Lukacs* Ferencz; *Mayr* József, *Márk* Károly, *Mittrovácz* Adolf, *Farkas* Gyula, *Nagy* István, *Neubauer* János, *Ohmann* Jakab, *Osvald* Ferencz, *Ott* Mihály, *Palkovics* Ferencz, *Pál* János, *Patonay* Géza, *Paukovics* Ferencz, *Paukovics* János, *Pauli* Antal, *Fayer* [Lajos, *Prohászka* Károly, *Pum* János, *Rehling* József, *Riese* Henrik, *Schmiedek* András, *Sehormann* István, *Schreiner* Antal, *Schwartz* Emil, *Skaliczki* Károly, *Stettner* Dezső, *Stölzl* Nándor, *Stumpf* Sándor, *Südy* Lajos, *Szauer* István, *Szeiff* Alajos, *Szeremley* János, *Tiefenbeck* János, *Tilscher* János, *Töbl* Sándor, *Valentini* Ödön, *Varga* Ferencz, *Varga* István, *Weiner* György, *Wirth* Ferencz, *Zaborszky* Árpád, *Ziska* Jenő. A táncz-rendezést *Freund* A. ur szíveségből vállalta el.

— **Országos mozgalom az ipartörvény reviziója tárgyában.** Az ország kereskedelmi és iparkamaráihoz és az ipartestületekhez felhívás érkezett, melyben azokat felszólítják, hogy indítsanak országos mozgalmat az ipartörvény reviziójának haladéktalan munkába való vétele tárgyában és szólítsák fel az országgyűlési képviselőket, hogy az ügyet sürgessék a képviselőházban. A felhívás mindenütt visszhangra talált, mert hisz az egész országban tarthatatlannak mondják azt az állapotot, hogy a kereskedelmi miniszterium 15 év óta igéri az ipartörvény revizióját, ámde semmit sem tesz. Őt országos és tudj' Isten hány amolyan kongresszust tartottak már ez ügyben. Néhány kocsiderékra való akta megírás is egybegyűlt már. Minden miniszter ígerte, hogy az ipartörvény revizióját előterjeszti a képviselő-

== Megrendeléseknél kérjük tisztelt olvasóinkat mindig lapunkra hivatkozni. ==

házban, ámde egyik sem tette ezt s legfőlebb megismételték az ígéretet. Elég szomorú, hogy a revíziót, melylyel iparunk legfőbb tönkretévőjét: az Ipartörvényt szanálni lehetne, ami első sorban a kereskedelmi kormányknak volna kötelessége, így halasztják évről-évre. A mostani erőlyes mozgalom talán eredménnyel fog jární. A vitás és sérelmes esetek jegyzőkönyvének kivonatát megküldik a keresk. miniszternek s a képviselőházban folytonos interpelláció tárgyává tesszik az Ipartörvény revízióját mindaddig, míg a törvényjavaslatot a képviselőház elé nem terjesztik. Valóban ideje lenne, hogy az évtizedes ügyet elintézzék. Hisz lehetett elég tanulmányt tenni, ha egyben nem, hát a számtalan tönkrejutott iparosan, meg a miniszteriumban ez ügyben néhány kocsiderékra való összegyűlt aktákban.

Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Orsz. Nyugdíjgyesülete.

Szakipari alapon létesített, hazánkban és a külföldön is páratlan biztosító intézet. Közel 200000 korona alaptőkével. **A saját, az özvegye és árvái jövőjét biztosítja, ki tetszés szerinti összegre biztosítja magát.** Az egyesület igazgatósága **Budapest, V., Váci-körút 72. sz.** alatt van és érdeklődőknek szívesen küld alapszabályokat, kimutatásokat stb.

— **Nyilatkozat.** Tekintetes *Bokros* Károly urnak, a „Szállodások, Vendéglősök, Koresmárosok, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjgyesülete“ elnökének, Budapesten. Kedves barátunk! A nagy nyilvánosság előtt kijelentjük, hogy Te a „*Félmillió huszfilleres*“ című cikkünkről megjelenése előtt semmit sem tudtál s így annak megjelenésére s tartalmára semmiféle befolyást nem gyakorolhattál. Fogadd igaz tiszteletünk és szeretetünk kifejezését. Budapest, 1903. február 25-én. Öszinte barátaid: a „Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar“ szerkesztősége.

— Az „*Artesia*“ budapesti vendéglősök szikvizgyára r-t. február hó 19-én tartotta rendes évi közgyűlését *Lippert* Lajos elnökle alatt. Az igazgatóság jelentését a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és elhatározta, hogy a tiszta nyereségből 56,679-99 korona, részvényenként 10 koronát = 5% fizet ki osztalék gyanánt. A felmentvény megadása után dr. *Wagner* Jenő, *Wampetich* Ferencz és *Jahn* Ede az igazgatóságba újból megválasztattak. A közgyűlés *Gundel* János ajánlatára az intézőknek, kiválólag pedig a vezető *Hölle* Márton igazgatónak eredményes működéséért köszönetet és elismerést szavazott.

— A „**Budapesti kávéipartársulat**“ évi jelentése. A budapesti kávéipartársulat folyó évi márczius hó 9-dikén tartja évi közgyűlését. Az ipartársulat, hogy a társulat tagjai jóval a közgyűlés előtt kellően tájékozódhassanak az elnökségnek az elmúlt egyleti évben kifejtett tevékenységéről s ennek eredményéről, évi jelentését, melyet lapunk mai számában egész terjedelmében közlünk, már most szétküldötte tagjainak. E jelentés, melynek ügyes beosztása, tartalmassága, nemkülönben világos és tiszta előadása *Kemény* Géza ipartársulati titkár jeles tollának válik dicséretére, hű és kimerítő tükre ama sokoldalú és fáradhatlan munkásságnak, melyet az elnökség úgy az ipartársulatot érdeklő közügyek, valamint egyes társulati tagok magánérdekeinek ellátása érdekében a legutóbbi év folyamán kifejtett és mint felette érdekes olvasmány alkalmat ad magának a kávéiparnak fejlődési folyamatának megfigyelésére. Erdeme, hogy hangzatos frázisok mellözésével majdnem tulzott tárgylagossággal csak a tények felsorolására szoritkozok, kísérő megjegyzések híján a tetteket engedi beszélni. A társulat tagjai meglepéssel és megnyugvással fogadhatják e jelentést, melynek adatai, a benne aktaszerűleg felsorolt tények, nemcsak azt bizonyítják, hogy a vezetőség — élén

érdemes elnökével *Némái* Antallal — az elmúlt évben is mindig és mindenben eleget tett ráhárított kötelmeinek, de elég erős és még jobban hivatott lesz arra is, hogy a társulatot eddigi eredményes tevékenysége utján még nagyobb sikerek felé vezesse. Meleg szavakkal emlékezik meg a jelentés a társulat elnökének *Némái* Antalnak huszonöt éves ipartársulati tagsági jubileuma alkalmából rendezett ünnepegekről s az ebből folyólag létesítendő *Némái*-alapról, melynek létrehozásához a társulati tagok bizonyára egyhangu lelkesedéssel fognak hozzájárulni.

— **A Magyar Országos Pinczér-Egyesület miszkolci választmánya** szakirányu tanoncziskolájának 1903. márczius 10-iki megnyitása alkalmából rendezendő ünnepekelyek sorrendje: délelött 10—1 óráig az érkező vendégek fogadtatása a tiszavidéki pályaudvaron; déli 1 1/2 órakor diszebed *Horváth* Grand Hoteljének nagytermében; délután 4 órakor a szakiskola ünneplés megnyitása a polgári iskola helyiségében; este 9 órakor bál a Korona összes termeiben.

— **A Pósa-asztal vendéglőse meghalt.** Az irodalmi asztaltársaságok közül évek hosszú során át a legvidámabbak egyike volt a Pósa-asztal, mely törzsfőnökének *Pósa* Lajost, a kiváló költőt vallotta s tanyájául a kerepesi-úti Orient-fogadót választotta. E fogadónak szerény étterme sok vidám bohém-mulatságnak volt a színhelye, melyben résztvettek az írói, művészi és zenevilág leghíresebb alakjai. Különösen a Lajos-napok szoktak ott zajosak lenni, az udvaron főzött halászlével és a ménes-gyorki birtokosoktól küldött borral. A mulatságoknak egyik jelentékeny, szerepet vivő alakja volt *Foltin* Antal, a szálloda bérlője és koresmárosa, irodalmi nevén *Foltényi* Nepomuk János *Keresztély*, egy idegenajku, csodálatosan furcsa magyarsággal beszélő ember, a kiben e mellett rendkívül jó humor volt s roppant vidámsággal tudta parirozni az író urak csipkedéseit. *Foltin* Antaltól, ki f. évi február hó 21-dikén hosszas szenvedés után 47 éves korában hunyt el, sok érdekes visszaemlékezést mond el a *»Budapesti Hirlap«*.

Igy egy ízben valaki szidta a sört, hogy ihatatlan. *Foltin* erre ezt felelte:

— Én borra fektetem súly. Ha bor jó, minden jó.

Valaki szidta a bort.

— Az Orientbe ételt olyan jó megvan, hogy bort mellékes.

Mikor aztán az ételt is szidták, akkor nyájasan így szólt:

— Kérek alássan, Orientbe oly híres írók lát publikum ingyen, hogy minden mellékes.

Ebbe a Pósa-asztal természetesen belenyugodott.

Foltin mondatainak jellemző tulajdonsága az volt, hogy az akuzatívuszt mindig nominatívuszban használta, például; *Fiu*, hozd az a hal! Ellenben a hol akuzatívuszt kellett volna, ott mindig nominatívuszt használt. Például mikor kérdezték tőle, hogy mi van ennivaló, így szólt: *Pecsenyét, téstát, sajtot, gyümölcsöt* stb. Egyszer *Pósa* bácsi éppen rántott bárányt evett s eközben rászólt a koresmárosra:

— Mondja, *Foltényi*, mért használ maga mindig akuzatívuszt?

Foltin megdöbbenve ránéz a törzsfőre.

— MÉR? Talán nem jó a bárány?

Pósa elbámulva néz rá.

— Csalódik *Bósa* pácsi, én nem használok akuzatívuszt, én a legtisztább zsiert használok. *Becsületszavamra*.

Az *Orion* étlapján mindennap volt egy rejtélyes étel *Chateaubriand* 2 forint 40 krajczár. Egyszer valakinek észbe jutott, hogy *Foltin* papa ezzel csak imponálni akar s azért a *Nemzeti* kaszinó étlapjáról lelopta ezt az ételt, de készíteni tulajdonképp nem is készítik. Nosza, próbára kell tenni.

— *Foltényi*, kérek egy *Chateaubriand*.

Az öreg nagyot nyelt és szólt:

— Azonnal.

És elment. Kis idő múlva jön vissza:

— *Bocsánat*, elfogyott!

— Elfogyott, fél kilenczre már magánál elfogy egy 2 forint 40 krajczáros étel?

— Csak egy adag volt máma.
 — Ki ette meg, hiszen mi vagyunk az első vendégek.
 — Pszt, kérek, az az ur ette meg ott a másik sarokban.
 Valaki föláll és odamegy a másik sarokba. Az illető egy kis gulyást evett nagy mohósággal és még több krumplival.
 — Chateaubriandra kis gulyás? — mordul Pósa Foltinra.
 Foltényi letörli izzadt homlokát és keservesen nyög.
 — Az kérek alássan azért van, mert az az ur — beteg.

Azóta Pósa bácsi is megházasodott s most az Asztal csak a szerdai napokon szokott az Orientbe járni. De bizonyára mindnyájan élénk részvételt veszszük tudomásul Foltin Antal váralan halálát. Február 23-án volt a derék, jószívű és sok jót cselekedett vendéglős temetése, vendéglős és kávék kartársainak tömeges jelenlétében. A Pósa-asztal koszorút tett koporsójára s tagjai közül többen megjelentek a temetésen.

A megboldogult elhalálozásáról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Foltin Antalné szül. Kraut Róza mint az elhunyt neje, özv. Setzer Mária szül. Foltin mint nővére, Kraut Karolina, János. Ferencz és özv. Fichna Teréz szül. Kraut mint sógorai, illetve sógornői ugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy a felejthetetlen férj, testvér, sógor és rokon Foltin Antal az Orient-szálloda bérloje folyó hó 21-én esteli 8 órakor, életének 47-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után az Urban csendesen elhunyt. A drága halott földi maradványai f. hó 23-án délután 4 órakor fognak a gyászházban: VII ker., kerepesi-ut 42. sz. alatt, a róm. kath. vallás szertartása szerint ünnepélyesen beszenteltetni és a kerepesi ut melletti temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat f. hó 24-én délelőtt 9 órakor fog az erzsébetvárosi plébániatemplomban az egek Urának bemutatni. Budapest, 1903. február hó 22-én. Áldás és béke poraira!

— **A mi bálunk** Ha mások már eleget mulattak, azután próbálkozunk csak mi is jókedvvel bőjti mulatásunkon vigadni. Az egész év farsztó munkáját felváltja egy kedélyes est, melyen főnök és alkalmazott éppen úgy találkoznak, mint a munkában. Hány fiatal lányka lesi azt a pillanatot, mikor már neki is szabad „bálozni“. Hiszszük és reméljük, hogy az idén is sikerül Károly bátyánk díszes felvonulása és öregek, fiatalok egyaránt jól érzik majd magukat a mi bálunkon. Nyílt titok, hogy az idej tánczrendet *Hubert J. E.* pozsonyi pezsgőgyáros cég ajánlotta fel a rendezőségnek. A cégtulajdonos pedig egy igen kedves urinő és tudvalévő dolog, hogy kitünő izlése van. Így el lehetünk rá készülvé, hogy az idej tánczrendünk nagyon izléses lesz. Mi pedig, a kik résztveszünk e bálon, mindnyájan udvariasak leszünk az áldozatkész urasszonnyal szemben és a „kéz kezét mos“ elvénél fogva nem szabad megfélekednünk a „Gentry-Casino“ pezsgőről!

— **Meghívó.** A „*Lugosi Vendéglősök és Kávésok*“ a „*Magyar király*“ szálló nagyertermében *külömféle* jótékony célra 1903 márczius 4-én zártkörű tánczvigalmat rendeznek, melyhez van szerencsénk t. uraságotat b. családjával együtt tisztelettel meghívni. Kezdeté este 8 órakor. A zenét felváltva a temesvári 29. gyalogezred és a lugosi két első cigányzenekar szolgáltatja. A rendezőség nevében: Lövey Gusztáv elnök, Barbu József titkár, Ignea Sándor pénztárnok, Gilg Antal ellenőr, Buesu Romulus, Muntean János, Neuwirth Adolf, Pfeiler Samu, Politzer Samu, Salamon Zsigmond, Schneider József, Szabonary József, Sugár Miksa, Tiapu Julius.

— **A győri vendéglősök szikvizgyári szövetkezete közgyűlése.** A győri vendéglősök f. évi február hó 13-án tartották szikvizgyári szövetkeztük közgyűlését. Dr. *Németh* Károly szövetkezeti ügyészre bízták az elnöki tisztet. *Németh* Károly dr. kimondta a határozatképességet és a gyűlés megnyílt. A múlt év tevékenységéről tett jelentés és mérleg felolvasása után következett a megüresedett helyek betöltése. Elnökké újból *Pösch* Nándor, volt elnököt választották, ki azonban a tisztségről lemondott,

mire egyhangulag *Völfl* Pált választották meg. *Pösch* Nándort tiszteletbeli elnökké, alelnökké *Herczeg* Ferenczet, igazgatósági tagokká: *Meizner* Mihály, *Csukly* Lajos, *Lukovits* János, *Pösch* Nándor és *Tösch* Károly részvényeseket, póttaggá *Hautzinger* Mihályt, felügyelő-bizottsági rendes taggá *Kiss* Károlyt, póttaggá *Németh* Józsefet választották. *Németh* Károly dr. lelkes buzdító szavai után a gyűlés véget ért.

— **Czégváltozás.** Ő Felsőge legmagasabb kézírata folytán *Belatiny* Braun Arthur engedélyt nyert, hogy „belatini“ előneve épségben tartása mellett vezeték nevét „Braun“-ról „Belatiny“-re változtathassa át. Ezen körülmény folytán pezsgőborgyárának eddig Belatini Braun A. név alatt ismert czégjét is megváltoztatta s az új czéget Belatiny Arthur név alatt törvényszékieleg bejegyeztette.

— **Magyar pinczér Fokvárosban.** Mikor a burok letették a fegyvert és a háborus napok véget értek, igen sokan voltak azok, a kik Dél-Afrikába vették útjukat, hogy az angol gyarmattá vált országban keressenek boldogulást. Ezek között volt egy magyar pinczér is, a ki az első hajók egyikével kelt messze utra. Mikor megérkezett, nem igen volt szerencséje, mert közel három hónapig internálva tartották és mert már-már vissza akarták expediálni. Nagy bajában konzulátusunkhoz folyamodott, a mely azután keresztül vitte, hogy az ott való tartózkodásra engedélyt adjanak neki. A magyar pinczér most már Fokvárosba jutott, a hol a legnagyobb hotelben alkalmazást is kapott. Levelében azt írja, hogy az ott alkalmazott pinczerek a leggyatrábbak közül valók és hogy a legutolsó magyar pinczér is többet ér náluk, a minél fogva a magyar „éttermi tisztviselők“ ott nagy karriert csinálhatnának. A pinczereket kevés dolguk daczára is jól fizetik, a mit az is bizonyít, hogy a magyar fiu egy hónap alatt 200 forintot takarított meg. Előny rájuk nézve az is, hogy esztendőre szerződtek őket.

Magyar Vendéglősök Orsz. Szövetsége.

A hazai vendéglősök legfőbb központi szerve. **Mindezen vendéglősnek erkölcsi kötelessége, hogy szövetségünk tagja legyen,** mert iparunk szervezetének ez az egyetlen tényezője, mely iparunk közérdekeit erkölcsi erejénél fogva megvédeni képes.

A szövetség irodája: **Budapest, IV., Himzig-utca I. sz. a.** van és a szövetség tagjainak készséggel szolgál felvilágosítással minden ügyben. Évi tagdíj 8 K.

— **A budapesti kávéspartársulat karácsonyfa alapjára** a f. évi február hó 9-én rendezett társasvacsorán 10 korona gyűlt össze. Az alap ezzel együtt 1797 kor. 82 fillérré emelkedett.

— **Uj honpolgár.** *Zornig* József budapesti vendéglős február 21-én tette le a honpolgári esküt *Halmos* János polgármester jelenlétében.

— **A borászati kormánybiztos ünneplése.** *Dobokay* Lajos földmivelésügyi miniszteri tanácsos, országos borászati kormánybiztos e hónap 22-én töltötte be állami szolgálatba lépésének 30-ik évét. A miniszterium szözlészeti és borászati főosztályának személyzete ez alkalomból lelkes ovációkban részesítette főnökét, akit *Lónyay* Ferencz dr. miniszteri osztálytanácsos üdvözölt, méltatva az ünnepeletnek a hazai szözlészet és borászat felvirágoztatása körül kifejtett érdemeit. Ezután a felsőbb szözlős- és borgazdasági tanfolyam előadói kara s az országos szözlészeti kísérleti állomás személyzete tiszteletgett *Dobokay* Lajosnál Istvánffy Gyula dr. vezetése alatt. Este az Országos Kaszinóban az ünnepelet tiszteletére lakoma volt, amelyen *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter és *Kiss* Pál államtitkár üdvözöl táviratait olvasták fel. A lakomán *Lónyay* Ferencz dr. és *Kazy* József miniszteri osztálytanácsosok és *Darányi* Béla miniszteri tanácsos lelkes felköszöntőkben ünnepeleték a jubiláns miniszteri tanácsost.

— **Halálozás.** *Szauer* Mihály vendéglős Temesvárott f. évi február hó 7-dikén 40 éves korában elhunyt. Elhalálozását a *Szauer*, *Schott* és *Ackermann* családok gyászolják.

— **François Lajos városbíró.** A polgári erények sokoldalú megnyilatkozását rendszeresen a hála és szeretet kíséri. Erdemtelenül azonban a közbizalom sohasem nyilvánul meg. Annál jobban örülünk annak az elismerésnek, melyben *François Lajos* pezsgőgyáros a napokban részesült, midőn *Budafok* nagyköztség polgárai egyhangú lelkesedéssel megválasztották község-bírónak. Mert ő nemcsak az ő borfogyasztóinak szállít jó pezsgőt, hanem ebbe a fiatal, fejlődésre képes községbe is pezsgő életet ébreszt és viszi az ügyeit fölfele, előre. A község sokat nyert azáltal, hogy elfogadta e tisztet és azt hisszük, hogy nem veszi tőlünk rossz néven, ha arra kérjük, hogy midőn a budafoki *Justitia* asszonynak esküdött a megválasztott időre hűséget, ne feledkezzék meg arról sem, hogy szakipari intézményeinknél is szükségünk van az ő eddig tanúsított buzgó és hasznos közreműködésére. Mert ha mi nem is választottuk meg bírónak, annak csak az az oka, hogy mi nem szoktunk perlekedni, de azért jussunk van hozzá és jogunk van legalább is úgy szeretni, ahogy ezt megérdemli. Pedig ez érdemet már hatványozott módon kivívta magának szakiparosaink között. Üdvözöljük tehát mint városbíró és üdvözöljük Budafok községét, hogy ily érdemes férfiut sikerült megnyernie az igazság osztogatására.

— **Meghívó.** A Magyar Országos Pincézér-Egyesület miskolci választmánya 1903. évi márczius hó 10-én (kedden), a **szakiskola ünnepélyes megnyitása alkalmából Miskolcra**, a korona szálló összes termeiben zártkörű bált rendez, melyre f. ezemélt és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Személyjegy 3 kor., családjegy 8 kor., karzatjegy 3 kor. A bál kezdete 9 órakor. Jegyek Grünwald Ede ur üzletében és a bál estéjén a pénztárnál válthatók. A bálban a cs. és kir. 65. gyalogezred teljes zenekara és Radics Lajos zenekara fog játszani. Lady patronesek: Glück Frigyesné (Bpest), dr. Genesi Samuné, dr. Markó Lászlóné, Reidinger Béláné, Sisáry Gyuláné, dr. Tarnay Gyuláné. Vendnökök: Bokros Károly (Budapest) a vendéglősök orsz. nyugdíjgyesületének elnöke, Gundel János az István fng. szálloda tulajdonosa, Görgey László m. á. v. üzletvezető, Glück Frigyes (Budapest) a Pannonia szálloda tulajdonosa, Hidvéghy Benő kir. tanfelügyelő, Radvány István kir. tan., ker. és iparkamarai elnök, Reidinger Béla a miskolci korona szálló tulajdonosa, dr. Szentpáli István Miskolcz város polgármestere, Stadler Károly a keleti pályaudvar vendéglő tulajdonosa, dr. Tarnay Gyula Borsodvármegye alispánja. Diszelnökök: Ausländer Henrik, Czeizler Adolf, Evva Ernő, Förster Konrád (Bpest), dr. Genesi Samu, Hauer Bertalan (Debreczen), Horváth János, Kócs Sándor, Koos Soma, Mayer József, Markus Jenő (Debreczen), Pfennig József, Pfliegler J. Ferencz, Sugár Ignác, Szlavkovszky Imre, Walter Károly (Budapest), Weidlich Pál. Bálbizottsági elnökök: Ausländer Gyula, Bátorffy Ferencz, Boross Ferencz, Dickler Géza, dr. Flamm Dezső, dr. Flamm Sándor, Grünwald Marcell, Horvay Elemér, Huberth János, Kardos Arnold, Kopácsy Béla, Lédig Árpád, Mock János, dr. Prihradny Miklós, Sipos Géza, Sipos Jenő. Rendezők: Ács János, Babista József, Bambala Mihály, Baumgarten Károly, Berger Sándor, Borsodi Imre, Borsodi József, Böczögő János, Cserna István, Czervenkovits István, Czeizler Dezső, Dani Ferencz, Debreczeni Gábor, Deutsch Elek, Domján István, Feuerstein Géza, Goldberger Ignác, Groszman Vilmos, Helf Miklós, Herédes János, Horváth István, Illa Gyula, Járósy Ágoston, Kőváry Jenő, Kurtz Ferencz, Laekner Bódog, Lang Pál, Lefler Béla, Leyrer Sándor, Nagy Antal, Nedved Nándor, Pandula Lajos, Purs Antal, Radó Mihály, Reidinger Ferencz, Rosenkranz Albert, Sándor Gyula, Seper Ferencz, Schaden János, Schafhauser Jenő, Schönfeld Sándor, Schwartz Jenő, Steer Kálmán, Steiner János, Szabó Győző, Scheiberth György, Tóth András, Unterberger László, Villingner Béla, Vitecsk Rézső, Weisz Béla, Wottinger János, Zsédely István.

— **A pozsonyi pincézerek és tekeőrök** — mint ottani jevelezőnk értesít — a legfényesebb farsangi mulatságokkal szemben támasztható igényeknek is megfelelő kedélyes elbált rendeztek f. évi január hó 21-ikén Udworka István „Nagy-mulató”-jában,

melynek erkölcsi és anyagi eredménye fényes bizonyossága amaz osztatlan közbeesülésnek és szeretetnek, melyben a pozsonyi pinczéséget az ottani társadalom összes körei részesítik, s hogy a határszéli Ganymed uraknak nem is oly rosszul megy dolguk, mint a hogy azt egyesületi zárt üléseikben felpanaszolni szokták. A város nagy és intelligens közönsége ezt a mulatságát egyébként is régtől fogva a legnagyobb pártfogással támogatja és látogatja, mert jól tudja, hogy a körültekintő és figyelmes rendezőség legnagyobb gondját arra fekteti, hogy a „tisztelet vendégek” minél jobban mulathassanak. A díszes bálterem bejáratát ez alkalomra hatalmas barlang-nyílással alakították, mely eredetiségével kellemesen lepte me a bálra érkezett díszes vendégsereget. Felette izlésesen volt berendezve maga a bálterem is, melynek dekoratív részletein meglepetéssel ismerték fel a pozsonyi vendéglősök szövetségete pinczésének utánzatát, a hol 200 hektoliteres festett hordókból „combinálva” folyt a remek „Badaacsony gyöngye”, míg a szebbnél-szebb nótákat egy 300 hekoliteres hordóban játszotta a zenekar. Ez az eszme *Udworka* István fíradhatlan és ügybuzgó vendéglősnek leleményességét dicséri, a festmények díszessége és ügyes elhelyezése pedig *Wintersteiner* Gusztávnak, a pozsonyi színház festőművészenek és *Strudl* János színházi főrendezőnek köszönhető. A bál védnöki tisztét *Kopp* Ferencz, a pozsonyi vendéglőspártársulat elnöke és *Chovantsek* Lajos alelnök, továbbá *Pallán* Ferencz, a pozsonyi pinczerek és tekeőrök betegsegélyző pénztárának elnöke, *Lang* János kávé. A bálanyai tisztet pedig *Kopp* Róza, *Chovantsek* Róza, *Pallán* Tilda és *Lang* Vilma urasszonyok töltötték be, kiknek a rendező-bizottság megérkezésükkor díszes virágcsokrokkal kedveskedett. A rendező-bizottság tagjai a következők voltak: *Udworka* István vendéglős, főrendező, *Kratochvil* E. főpincézér, elnök, *Marton* Gyula főpincézér, alelnök, *Kern* Ede főpincézér, táncrendező, *Albert* Károly pénztáros, *Kiegel* P. és *Ebenspanger* Jenő főpincézerek, ellenőrök, *Sehrig* S. és *Grätz* V. főjegyzők és még hatvan rendező-bizottsági tag. A zenét a negyedik kerületi honvédszenekar szolgáltatta *Stritzl* J. karmester kitünő vezetés alatt, kisaját szerzeményü. Pinczér-gyorspolkájá"-val nagy tejszést és elismerést aratott. Az első francia négyest *Kern* Endre kitünő rendezése mellett, mely általános dicséretet szerzett e buzgó rendező-bizottsági tagnak, száznegyven pár táncszolja, a szünet után pedig a bálanyák tiszteletére *Kern* Ede és *Grätz* Vilmos által betanított „hadolótérzot” mutattak be, melyben *Görgl* Irma, *Grätz* Milly, *Albert* Hermina, *Pfeffer* Giza, *Marton* Ida, *Kohlhofer* Luci és *Annus*, *Stadbacher* Anna és *Strasser* Vilma kisasszonyok *Kern*, *Grätz*, *Giegel*, *Wimberger*, *Albert*, *Frey*, *Reschnak*, *Ramosch*, *Baár* urakkal vettek részt. A főnökök közül megjelentek: *Nittmann* J., *Reschnak* J., *Mészáros* F., *Pressburger* L. kávések, *Wellisch* A. és neje, *Schimschalek* G. és neje, *Otto* Gy., *Haller* János és neje, *Pekáts* F. és neje, *Grätz* L. és neje leányukkal, *Gebert* J. és neje, *Krammer* Péter és neje sógorjükkal, *Görgl* Antal és neje leányukkal, *Koller* J. és neje, *Irásek* Venczel és neje, *Lang* Ferencz és neje, *Krychnak* M., *Szirmay* K. és neje, *Wenzl* Antal és neje, *Pech* József és neje, *Gruber* Samu és neje, *Veith* József és neje, *Hajek* Alajos és neje, *Derschatta* Ede s neje s még sok vendéglős és kávé. Azonkívül megjelentek: Id. és ifj. *Körce* J. városi képviselők, dr. *Wallach* és neje, *Rambächer* G., *Bojkovszky* M., *Pohl* J., *Schön* L., *Sváb* R., *Hirte* R. és neje, *Braun* és *Zimmermann* rendőrtalgalmazók, dr. *Gábor* Srák, id. *Schön* Károly és neje, *Fuck* K. és neje, stb. stb.

— **Legujabb hűtőgépek és kamarák.** Dr. *Wagner* és *Társai* egyesült gyáruk mint betéti társaság, Budapest, IX. ker., *Tinódy-utca* 3/b. alatt a következő körlevelet bocsájtotta ki: A közönség még mindig nincsen teljesen tájékozva az élelmiszerek konzerválásának azon módja felől, mely mesterséges hidegfejlesztésen alapszik és az ily telepek felszerelőinek sokat kell küzdeniök azon előítélet ellen, hogy az ily helyen konzervált czikkek azonnal megromlanak, mihelyt a fejlesztett hideg hatás alól elvonatnak. Mégis, a tapasztalatokon alapuló eredmények azt mutatják, hogy az élelmiszereket legjobban mesterséges hidegfejlesztés által lehet eltartani és a közönség lassanként maga is kezdi belátni, hogy ez a konzerválásnak legelőnyösebb módja, ha tudniillik oly készülék áll rendelkezésre, mely kizárólag száraz hideget fejleszt. A természetes jégvermek és kamarák mind nedves hideget

nyújtanak és ezáltal tisztátalanságot és rothadást — kártékony csira és gombafejlődést idéznek elő. Az ilyen helyen tartott étel és husneműek megereszkednek, megpenészednek, ványadt és csuszós kinézést kapnak, szóval, érthető a közönség idegenkedése az eddigi módszerekkel konzervált élelmiszerekkel szemben. Ezen hátrányok csakis a mi hűtő és jéggyártó berendezéseink által kerülhetők el, mivel készülékeink kizárólag folyékony szénsavas üzemre vannak berendezve. A szénsavnak csira és gombaölő hatása eléggé ismeretes és szükségtelen tovább is fejtegetni az előnyöket, melyek az ily telep berendezésénél kínálkoznak. Élelmiszerraktárak, szállodák, hentesárugyarak, vendéglők stb. nem is használnak mást mint szénsavas hűtőberendezést, mivel csupán ez fejlesz megbízhatóan száraz és szagtalan hideget és jéggyártás esetén csupán ily készülékből nyerhetünk szigorúan higiénikus kristály vagy tejszerű jéget. Szénsavas hűtőgépeink csak három készülékből állanak, u. m.: I. a refrigerátorból, melyben a folyékony szénsav elpárolog, miáltal a környezet — folyadék vagy levegő stb. megfelelően lehül; II. a kompresszorból, mely a szénsavgazókat a refrigerátorból felszívja, komprimálja és a kondenzátorba tereli; III. a kondenzátorból, melyben a komprimált szénsav ismét cseppfolyóssá lesz, mire egy szabályozó szelepen keresztül ismét a refrigerátorba jut. Az ily berendezés igen egyszerű és takarékos üzemű és van szerencsések ezen berendezést röviden és kivonatossan a következőkben ismertetni: A kondenzátor hengeralku vaslemez-szekrény, melyben kovácsolt vasból készült speciális módon hegesztett csőrendszer van elhelyezve. Ezen csőrendszer folyékony szénsavval van megtöltve és vízzel körülvéve, ami a csöveket lehűti. A viztartály közepén keverőkészülék működik, mely a hűtőviznek a csövekkel való érintkezését fokozza. A folyékony szénsav ezen csövekből mint már említettük, a refrigerátorba jut. A refrigerátor hengeralku vagy négyyszögletes vaslemezről készült szekrény, melyben fagymentes sóoldattal körülvett csőrendszer van elhelyezve. A kondenzátorból betóduló folyékony szénsav a refrigerátor csöveiben ismét gázalakot nyer; a halmazállapot ezen változása a környezetet érzékenyen lehűti, miáltal a körülötte levő és chlorkalciummal telített víz egészen lehül. Ezen lehült víz csöveken át pincehelyiségekbe vezethető és lehűti ezekben a levegőt; ha csak kisebb helyiséget akarunk hűteni, mint például sórraktárt, élelmszaktárt stb. akkor a refrigerátor csöveit közvetlenül a hűtendő helyiségben helyeztük el, mely esetben a szénsav elpárolgása a csövekben a környezetből hőt von el, miáltal a helyiség levegője lehül. Ugyanezen alapszik a jéggyártás is; t. i. a refrigerátorban levő hideg folyadékba vízzel telt bádogedényeket akasztunk és természetes, hogy a víz ezen bádogedényekben megfagy és mint kész jégkocka vehető ki belőlük. A refrigerátor csöveiből a szénsav a kompresszorba jut. A kompresszor, a kettős szivattyú egy neme, mely a szénsavat ismét komprimálja és a kondenzátorba visszaszorítja. A szénsav ezen nyomás és a körülötte levő hűtővíz által ismét cseppfolyós lesz, tehát ebből kiviláglik, hogy egy rész a szénsav keringése által érjük el a tulajdonképpeni hűtést, másrészt az ezen célból fölhasznált s énsavat ismét visszanyerjük. Innen van, hogy a szénsavas hűtési rendszer a legtakarékosabb, a mi egyáltalában létezik. A vágóhidak hűtőcsarnokai, husraktárak stb. hideg száraz levegővel hűtetnek. Ezen módszernek meg van az a nagy előnye, hogy a hus felülete megszikkad, a nélkül, hogy a hus súlyából sokat veszítene. Hűtőberendezéseket és jéggyártótelepeket a legkisebbtől a legnagyobb méretekig rövid idő alatt szállíthatunk és az érdeklődők kívánságára különleges költségvetésekkel és tervrajzokkal is szolgálhatunk, sőt szükség esetén szakmérnököt is küldünk ki, ki mindenről díjtalanul szolgál felvilágosítással. Magunkat t. Czimed jóindulatába ajánlván, maradtunk kiváló tisztelettel Dr. Wagner és Társai egyesült gyárak, mint betéti társaság.

Bucher András teke-asztal behuzó.

∨ ∨ (Billardüberzieher) ∨ ∨

Használt teke-asztalok jutányos árban kaphatók.

BUDAPEST,

VII., Dob-utca 33. sz.

Boreladás.

Székesfehérvári borok vörös és fehér, felerészben ó (2—3 éves) és felerészben új, ca. 300 hektoliter, átlag 18 frtért kapható. Bővebbet a kiadóhivatal „Dr. S. O.” jelige alatt.

ÜZLETI HIREK

Lichtscheidl Gyula átvette a deaktéri Holzspach-féle vendéglőt Budapesten. — **Breuter** Sándor kávé Budapestén megvette a Lipót-körtüri Uránia-kávéházat. — **Bernát** G. Budapestén megvette a Teréz-körtü 44. sz. alatti Berger-kávéházat s azt újjáalakítva február hó 14-én nyitotta meg.

„Zalaegerszegen megye székhelyén egy jömenetelű kávéház, legélénkebb helyen családi viszonyok miatt eladó“
Bővebb felvilágosítást ad

Központi kávéház
Zalaegerszeg.

BÉRLETEK.

Vasuti vendéglő bérbeadása. A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége a *Komárom államúton* levő pályavendéglő bérbeadására ajánlati tárgyalást hirdet. Határidő márcz. 14. déli 12 óra. Bánatpénz 600 korona.

Versenyárgyalás. A m. kir. földmívelésügyi miniszter versenyárgyalást hirdet a gödöllői kir. koronauradalomban rendelkezésre álló mintegy 598 hektoliter múlt évi sajtátermésű borknak, zárt írásbeli versenyárgyalás útján való értékesítése céljából. A versenyárgyalás folyó évi márczius hó 3-án délelőtt 11 órakor fog megtartatni. Venni szándékozók egy koronás bélyeggel és az ajánlandó vételár 50/0-át tevő bánatpénzzel felszerelt ajánlataikat, a jelzett határidőig közvetlenül a gödöllői koronauradalom igazgatóságához nyújthatják be. A részletes eladási, illetve versenyárgyalási feltételek a földmívelésügyi miniszteriumban a gazdasági főigazgatónál (II. emelet 81. szám), valamint a koronauradalom igazgatóságánál, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vasuti vendéglő bérbeadása. A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége a *Legénye-Mihályi állomásán* a vendéglői üzletre 1903. július 1-től számítandó 5 évre pályázatot hirdet. Határidő 1903. márczius 6. déli 12 óra. Bánatpénz 300 korona.

Megvételre kerestetik egy nagy és jó karban levő takaréktűzhely.

Czim a kiadóhivatalban megtudható „M.” jelige alatt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

J. J. p. ü. Pécs. Köszönjük szives küldeményét. 1903. július 1-ig el van intézve a kért ügy. Üdvözlünk!

ELADÓ KÁVÉHÁZ!

Huszezer lakossal bíró élénk városban egy a mai kornak megfelelően berendezett jó-forgalmu kávéház, mely kevés bérletet fizet és a bérlet több évekig biztosítva van, más vállalat miatt átadandó. Bővebb felvilágosítást

VÁRADI ÁRMIN, Győr

a „Fiume“ kávéház tulajdonosa, ad.

Vendéglősök és szállodások

a legjobb minőségű **sajtokat, turót, vaját, szalámit**, ugymint mindenemű **conserveket és csemegéket** a legutányosabban beszerezhetik

Kirsch János sajt, vaj- és szalámi nagykereskedésében

BUDAPEST, Király-utca 53. sz.

* Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. *

Mindennemű czélokra szolgáló

JÉGSZEKRÉNYEKET

SŐR- ÉS BORKIMÉRŐ-KÉSZÜLÉKEKET

pinczevezetékekkel vagy a nélkül.

HÜTŐTELEPEKET ÉS JÉGGYÁRTÓ BERENDEZÉSEKET

(szénsavrendszerrel, mellynél az üzemköltség elenyészőleg csekély, ha a hajtóerő már meg van) szállítanak:

DR. WÁGNER ÉS TÁRSAI

egyesült gyárak, mint betéti társaság.

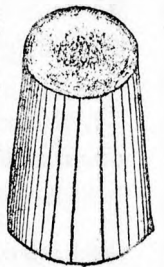
Budapest, IX., Tinódy-utca 3/a. sz.

Bécs, XVIII., Schopenhauerstr. 45.

STANIOLKUPAK-GYÁR.

Szikkviz-gyár berendezések.

Prospektus ingyen és bérmentve.

Szálloda-, kávéház- és vendéglő-átvétel.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség becses tudomására, hogy a győri „Nádor“-szállodát, Ujváros, Kossuth-utca, átvettem s azt a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezve, **f. évi június hó 29-én ünnepélyesen megnyitottam.**

Főgondomat fogja képezni mindenütt a tisztaság, az előzékeny, gyors és pontos kiszolgálás. — Igyekeznem fogok tisztán kezelt, jó italok kimérésével a n. é. közönség pártfogását kiérdemelni. — Szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

KERSTINGER FRIGYES, szállodatulajdonos.

Boreladás.

Kiváló minőségű, tisztán
kezelt borok:

1880-iki fehér 700 liter ára per hl. . . .	K. 160.—
1898-iki fehér 600 liter. . . .	ára K. 80.— per hl.
1899-iki „ 1200 „ . . . „ „	44.— „ „
1900-iki „ 1200 „ . . . „ „	70.— „ „
1901-iki „ 4300 „ . . . „ „	52.— „ „
1901-iki fehér Rizling 600liter „ „	80.— „ „
1902-iki fehér 3500 liter . . . „ „	38.— „ „

Kapható és megízlelhető a termelőnél:

Guttman József urnál,

Nagyváradon, Korona-utca.

Vendéglő-eladás.

Pozsonyban egy igen jó nyári és téli vendéglő, jó forgalmu helyen, bálók és nagyobb társas összejövetelekre alkalmas, nagy ivó és külön vendégszobával, nagy pincze, konyha, kamra, két szobás lakás, nagy étterem, emellett tánczterem, fedett tekepálya, csinos kerthelyiség minden szükséges felszereléssel saját füstölővel, az egész helyiség villamos világítással ellátva azonnal átvehető bérbe vagy örök áron is eladó.

Ajánlatok közvetlenül

Chowantsek Lajoshoz

intézendők **Pozsonyban.**

Förster Konrád

nagyvendéglője az „Alkotmányhoz”
Budapest, V. ker., Váci-körút 68.
Müncheni Löwenbräu-sör főraktára.

MÜNCHENILÖWENBRAU

kiviteli sör palackokban a vidéki családi asztalokra, mely heteken át jól tartja magát. 30 vagy 50 palackot tartalmazó rekeszekben lesznek szállítva. Egy rekesz 30 kiviteli palack ára kor. 18,90, vissza rekesz- és palackbetét kor. 6.—. Egy rekesz 50 kiviteli palack ára kor. 29,50, vissza rekesz- és palackbetét kor. 8.—. Helyben a házhoz szállítva 30, 46 és 60 fillér palackja. Palackbetét 10 fillér. Viszontelárusítóknak megfelelő árengedmény úgy palack mint hordósör vásárlásnál.
— — Telefon 26-35 — —

BORHEGYI F.

palackozott bor, pezsgő, likőr, cognac, rum és tea főraktára
BUDAPESTEN, Gizella-tér 1. (Haas-palota)

ajánlja a legjobb

**francia és magyar pezsgőket,
cognacot és likőröket gyári áron.**

Belföldi borait az első hirneves bortermelőktől a leg-
jutányosabb áron szolgáltatja.

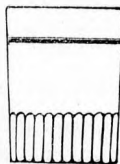
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Szinell János utóda EHRHARDT JÁNOS

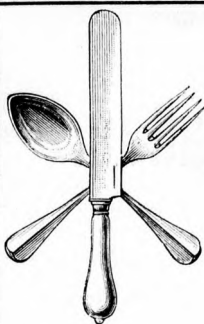
üvegyári raktár

Budapest, Mária Valéria-u. Bristol szállodának átellenében.

Szállodai, vendéglői, kávéházi üvegneműekben dus választék

Elvállal képkeretek, ablak bemetszések és minden e szakmába vágó üveges munkát, üveg, porcelánt lakomákhoz kölcsönöz díj ellen. 12 drb vizes pohár kávéház, vendéglő és háztartáshoz alkalmas 60 kr.

Alapított 1819.

Legnagyobb érmekek
kítüntetve.

Jótállás mellett legjobb minőségű

China-ezüst- Alpacca-ezüst árúk

Herrmann J. L.

cs. és kir. udvari
fémáru gyárának főraktárában

Budapest, IV. ker., Eskü-ut Clotild-palota.

I-ső rendű Alpacca ezüst:

12 leves kanál . K. 30.—	12 csemege villa K. 24.—	1 husvilla K. 6.—
12 villa „ 30.—	12 kávé kanál „ 16.—	1 cukorporkkanál „ 5.—
12 kés „ 30.—	1 tejmerő 5.20	1 főzelék kanál „ 7.—
12 csemege kanál „ 25.—	1 levesmerő . . . 8.40	1 mustártartó . . . „ 6.80
12 csemege kés „ 24.—	1 mártásmérő „ 6.60	1 sótartó „ 3.60

Egész berendezések, szállodák, vendéglők és kávéházak részére.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az egészség fenntartására nélkülözhetetlen a

DELFIN VIZSZÜRŐ

bel- és külföldi orvosi szaktekintélyektől elismert legjobb vizszűrő.

Alkalmazható vízvezetéknel, kutaknál, használható kisebb vidéki háztartásokban palackformában.

Szállodák, vendéglők és kávéházakban nélkülözhetetlen.

Készítünk minden ipar- és gazdasági célokra bármily terjedelmű szűrőtelepeket.

Magyar szűrő vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 27. szám.

Prospectus ingyen és bérmentve.

ÜVEGGYÁRI TELEPEK

azelőtt SCHREIBER J. és UNOKAÖCSCEI

— BUDAPEST, —

IV., Régi posta-u. 10. (félem.)

— NAGY RAKTÁR —

ÜVEGÁRUKBAN

vendéglők és kávéházak részére.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

